БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 148 (1673) ИЮНИИН 25 СРЕДА 1958 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн

КОЛХОЗНО БАЙГУУЛАЛТЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ШЭНЭ, ХҮСЭТЭ ЗЭБСЭГ

«Уялгата тушаалга, МТС-үүдэй хэһэн хүдэлмэриин түлөө натура түлбэри болоюлха, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ шэнэ гурим, худалдан абаха үнэ сэн болон услови тухай» КПСС-эй ЦК-гэй байгша оной июнидэ болоһон Пленумэй тогтоолые, мүн Пленум дээрэ тус асуудалаар нүхэр Н. С. Хрущевэй хэһэн элидхэлые Советскэ Союзайгаа олон миллион ажалшадтай хамта манай республикын колхозно таряашад түйлай ехэ баяртайгаар һайшаан угтажа абаад, һониирхолтойгоор шудалан үзэжэ байна. Социалистическэ хүдөө ажахыга эрид түргэнөөр хүгжөөхэ дэбжүүлхэ тухай, колхозниггуудай энхэ тайбан байдалые улам саашань һайжаруулха тухай Коммунистическэ партиингаа ехэ сусашагүй анхарал оролдого гаргажа байдагынь эндэ дахинаа элеэр харагдаба.

Һүүлэй жэлнүүдтэ, илангаяа партиин XX съездһээ эхилээд, мүнөө хүрэтэр Коммунистическэ партиимнай колхозно байгуулалтые хүгжөөхэ, талаар удаа дараалан хэдэ хэдэн түүхэтэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байна. Хүдөө ажахые эрид сэхэр дэбжүүлхэ тухай ушалһан шухала асуудалнууд КПСС-эй ЦК-гэй хэдэн Пленумэй дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, зохихо шиидхэбэринүүдэй гаргагдаһаниинь мэдээжэ. Энээнэй ашаар социалистическэ хүдөө ажахымнай амжалта түгэлдэрөөр урагшаа дабшажа ябана. Һүүлэй үедэ колхозно байгуулалтадамнай тон ехэ хубилалтанууд болоо: душээд шахуу миллион гектар шэнэ, боро газар элдүүрилэгдэжэ, ороһо таряанай айхабтар ехэ ургаса абтаа; адууһа малай тоо толгойн олошоро, ашаг шэмэнь дээшэлжэ; колхозууд, совхозуудай экономическа талаараа ехэ хүсэтэй болоо, колхозниггуудай баяжаа, МТС-үүд хубилагдажа, РТС-үүд эмхидхэгдэжэ.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй тогтоолой ёһоор, уялгата тушаалга, МТС-үүдэй хэһэн хүдэлмэриин түлөө натура түлбэри болюулагдаба, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ шэнэ гурим, худалдан абаха үнэ сэн, шэнэ услови тогтоогдобо. Энэ хадаа колхозно байгуулалтын саашадаа хүгжэлтэдэ түйлай ехэ удхашанартай тогтоол болоно.

Хубилһан шэнэ оршон байдалда хүдөө ажахын продуктнуудые хуушанай ёһоор бэлэдхэлгэ таарахаяа болёо. Тиимэһээ 1958 онһоо эхилээд, хүдөө ажахын али бухы продуктнуудые бэлэдхэлгэ шэнэ гуримай ёһоор үнгэргэгдэхэ юм. Орон дотор, тэрэ тоодо РСФСР соо хэдэн зоно эмхидхэгдэжэ, тэндэ тус тустаа хүдөө ажахын продукт бүхэндэ шэнэ үнэ сэн тогтоогдоо. Шэнэ үнэ сэнгэй ёһоор продуктнуудаа гүрэндэ худалдахадаа, колхозуудай олзо доход урдыхиһаа бүри ехэ болохо байна. Тиимэ дээрэһээ колхозниггууд хэээ зээнэйхиһээ сэхэр урмашажа, тарялангайнгаа талмайн гектар бүхэнһөө баян ургаса абадаг болохын түлөө, малайнгаа тоо толгойе олошоруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхын түлөө бүри шангаар тэмсэхэ, үүсхэл оролдого гаргаха болоно.

Тэрэшэлэн энэ тогтоолой политическэ удхашанарнь юуб гэхэдэ, манай ороной хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой хоорондохи холбоо барисаае улам бэхижүүлхэ байна. Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэгээр абадаг болохоодо, колхозуудай өөһэдынь экономическа хүсэ шадал шангадахаһаа гадна, тэдэнэр хүдэлмэришэн ангиие хоол хүнһэн зүйлнүүдээр, промышленностиие — түүхэй эдээр бүри һайнаар хангадаг болохо бшуу. Мүн город хүдөө нютаг хоёрой хоорондо худалдаа наймаан улам үргэдхэжэ, тэдэнэй холбоо барисаан саашадаа бэхижэхэ зэргэтэй. Колхозно худалдаа наймаан илангаяа һайжарха байна. Эд хэрэглэгшэдэй кооперацин шэнэ оршон байдалда хүдэлмэрөө шэнээр табижа, хүдөө ажахын продуктнуудые колхозуудһаа, мүн колхозниггудһаа худалдан абалга үргэдхэжэ эмхидхэхэ ёһотой.

Мүнөө партиин айкомууд болон аймгүйсэдкомуудай, колхозой эхин партийна организацинууд болон правлениинүүдэй урда илангаяа харюусалгатай зорилго табигдана. КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй тогтоол, тэрэшэлэн нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлэй олонийтэ колхозниггуудые гүнзэгыөөр танилсуулхын тулада ойлгуулгамжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха, тогтоолой түүхэтэ удхашанарые тэдэнэй дэ тоб байса ойлгуулжа үгэхэ шухала. Энэ асуудалаар колхозуудта, мал ажалай фермэнүүдтэ, тарян ажалай бригадануудта суглаануд болохо, колхозниггууд шэнэ гуримай ёһоор, шэнэ сэнгээр продукци гүрэндэ худалдахадаа, колхозойнгоо хэды шэнээн олзо доход оруулха байһыень тоолоходо үзэхэ, тиигэжэ ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлжэ, али болохоор арьбалалта хэжэ, түрүү арга метод хэрэглэжэ, продукци химдаар үйлэдбэрилдэг болохо, колхозно үйлэдбэрээ улам һайжаруулха тушаа бодото хэмжээнүүдые харалха болоно.

Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэрээр колхозно байгуулалтаа улам түргэнөөр хүгжөөхын түлөө оролдое, нүхэд колхозниггууд!

Непалай хаан Махендратай Н. С. Хрущев хөөрэлдэбэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев июниин 22-то Непалай хаан Махендра Бир Бикрам Шах Деватай хөөрэлдэбэ.

Хөөрэлдөөн хани халуунаар үнгэржэ, хоёр талын һонирхохо байһан асуудалнуудаар тэдэнэр һанамжаяа мэдэлсэнэ байна.

Хөөрэлдөөнэй үедэ СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко байлсаа.

Н. С. Хрущев тайжа Пурачатртай уулзаба

СССР-эй Наукануудай академиин уряалаар Советскэ Союзда ерээд айлшалжа байһан Таиландын элитэ эрдэмтэ тайжа Прем Пурачатрые һамгантайнь хамта урижа, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев июниин 23-да уулзажа, тэдэнтэй хани ёһор хөөрэлдөө.

Хөөрэлдөөндэ болоходо СССР-эй Наукануудай академиин Президент академик А. Н. Несмеянов, СССР-һээ Таиланддa байдаг посольствын советник С. П. Дюкарев байлсаа. (ТАСС)

КПСС-эй ЦК-гэй делегаци Москвада бусажа ерэбэ

Чехословакиин коммунистическэ партиин XI съездэдэ КПСС-эй ЦК-гэй секретарь А. И. Кириченко түрүүтэйгээр ошоһон Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин делегаци энэ оной июниин 22-то Прагаһаа Москвада бусажа ерэбэ.

Совет-Непалай хамтын коммюнике

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай уряалаар Непалай Хаан Суастишри Гирирадж Чакрачудамани Наранарайанетяди Бибидха Бирудхабали Бирадхамананамоснята Оджашуи Раджаннхя Проджвала Непалтара Антеджашуи Трибхубана Праджатантра Шрипад Ом Рампатт Атисубикхнат Тришактипатта Атипрабала Горкхадакшинабаху Шриман Махараджадхирадж Шри Шри Шри Махарадж Махендра Бир Бикрам Шах Дева Махадхипати, Фельдмаршал Тахта Сарвоча, Главна командалагша Джунт Бахадур Шах Бахадур Шаммер Джунг Сада Самар Биджайинам болон Непалай Хаанай Хатан Ратна Раджия Лакшми Деви Шах гүрэнэй албан хэрэгээр Советскэ Союзда ерэһэн байгаа.

Орон соогуур ябаха зуураа Непалай Хаан Хатан хоёр РСФСР-эй, Украинын, Армениин, Грузиин Советскэ Социалистическэ Республиканuудай соёл культурын болон экономическа ажабайдалай олон һалбаритай танилсаа. Советскэ Союзда байха зуураа Непалай Хаан Хатан хоёр хэдэ хэдэн промышленна, хүдөө ажахын предприятинуудые, түхсэрэлгэнүүдые, Москва, Киев, Сталинград, Сочи, Ереван, Тбилиси городуудай түүхэтэ газарнуудые, памятнигуудые хараһан, гүрэнэй, нинтын, соёл культурын эмхи зургаануудта ороһон, Советскэ Союзай гүрэнэй болон нинтын ажалябуулагшадтай, советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэнэртэй, хүдэлмэришэд, колхозниггуудтай хөөрэлдэһэн байна юм.

Непалай Хаан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевтой болон Советскэ Союзай бусад хүтэлбэрилхы ажалябуулагшадтай уулзажа хөөрэлдөө. Бэе бэеэ ойлголсолгын, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн эдэ хөөрэлдөөнүүд болон хэлсээнүүдэй үедэ хоёр Талын һонирхожо байһан асуудалнууд һанал бодол андалдагдаһан байна.

Советскэ Союз болон Непалай Хаанта засаг хоорондоо хэзээдэшье үнэн сэхэ, хани ёһоной харилсаатай байгаа. Энэ харилсаан амгалан тайбанаар зэргэ оршон байха табан ёһо гурнмуудһаа, тухайлбал:

1. гүрэн бүхэнэй бэеэ даанхай байдалые, газар уһанайнь бүрин бүтэн байдалые хүндэлхэ;
2. бэе бэедээ доботолосохогүй;
3. экономическа, политическэ гү, али идеологическа шэнжэтэй ямаршье шалтагаанаар бэе бэеэнэй дотоодын хэрэгтэ хамааралсахагүй;
4. тэгшэ эрхэтэй, хоорондоо аша туһатай байха;
5. амгаланаар зэргэ оршон байха гэһэн ёһо гуримуудһаа үндэһэлжэ гэжэ тэмдэглэгдэһэн байна.

Хоёр Талануд мүнөөнэй уласхоорондын байдал тушаа һаналаа андалдан хөөрэлдөөд, уласхоорондын мүнөөнэй түгшүүрилые һуларуулхын тула хамтаран оролдолго хүсэлээ гаргаха хэрэгтэй гэһэн нэгэн адли һаналтай байһанаа мэдүүлээ. Энэ уласхоорондын түгшүүрил хадаа бухы дэлхэйн арадуудай үглөөдэрэйнгөө байдалда этигэлгүй, һанаагаа зобонги ябадагай шалтагаан байһан зандаа.

Дайн сэрэгые гүрэнэй политикын арга нүхэсэл болгохо ябадалһаа арсаха хэрэгтэй гэжэ хоёр Талануд бата этигэлтэйгээр мэдүүлээд, ажана һайн байдалай замаар үүн түрэлтэнэй хүгжэн дэбжэхэ хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай байдаг бүгэдэниитын эб найрамдалые, хани барисаае хүсэжэ байһан тухайгаа батадхан тэмдэглэбэ. Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн агууехэ гүрэнүүдэй хүсэлэл оролдолгые Непал ходоодо амаршалдаг, тиин энэ талаар Советскэ Союзай эхилһэн үүсхэл тон һайшаалтайгаар угтагдаһан байгаа гэжэ Непалай Хаан заагаа.

Тэрэшэлэн Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида агуухэ Хитадай Арадай Республикын хуулита ёһоор орохо зэргэтэй байһаниие тэдэнэр дахинаа батадхан тэмдэглэбэ.

Хоёр Талануд хоёр оронойнгоо хоорондо культура, экономическа харилсаа хүгжөөлгэдэ туһалха эрмэлзэлгэтэй байһан тухайгаа мэдүүлээ. Непалай хүгжэхын тула Советскэ Союзай зүгһөө экономическа туһаламжа үзүүлмээр арга боломжые хоёр Талануд хөөрэлдэһэн үедэ хэлсэһэн байна. Советскэ Союз тиимэ экономическа туһаламжа үзүүлхэеэ зүбшөөгөөд, хани харилсаата Непалай арад зоной ажана байдалые һайжаруулхада энэ туһаламжа нүлөөлхыень этигэжэ байһанаа мэдүүлбэ. Зохихо хэлсээ баталхын тула хоёр гүрэнэй тусхайта зургаанууд богото асуудал зүбшэн хэлсэхэ үргэлжэлхэ ёһотой гэжэ хоёр Талануд хөөрэлдөө. Харилсаа холбоогоо нигэжэ саашадань хүгжөөлгэ хадаа хоёр ороной хоорондо тогтонижоһон хани барисаае бэхижүүлгэдэ, энэ хоёр орон дотор байһан ажабайдалай түхэл шэнжые бүрин гүйсэд ухаарлсалгадэ хэрэгтэ нилээд ехээр туһалха байна гэжэ тэдэнэр хэлсээ.

Хоёр Талануд хэлсээнэй үрэ дүнгөөр, мүн Советскэ Союзай болон Непалай Хаанта засагай гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулгашадай нюураараа уулзажа хөөрэлдэлгэ болоһон ушараар сэдьхэлээ ханангитай байһанаа мэдүүлээ. СССР-тэ Непалай Хаанай айлшалалга хадаа хоёр ороной арадуудай аша туһада, бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ нүлөөтэй байха гэжэ хоёр Талануд нэгэн һаналтайгаар баталһан байна.

Непалай Хаан СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэдэ өөртөө таатай сагтаа Непалда хани ёһоор айлшалыень уриба. Энэ уряалые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов талархалтайгаар хүлеэн абаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
К. Е. ВОРОШИЛОВ

Непалай Үндэр дээдэ түрэлтэ Хаан
МАХЕНДРА БИР БИКРАМ ШАХ ДЕВА

Москва, 1958 оной июниин 23.

Түрэл партиингаа сэсэн мэргэн шиидхэбэрииие ажалшад үнэн зүрхэнһөө һайшаана

Бүримүһэн һайшаанабди

Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөжэ, хүдөөгэй ажалшадай байра байдалые бүри баян дэлгэр болгохо тухай түрэл парти, правительствомнай саг үргэлжэ анхаралаа табижа, холын харата хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байдаг гээшэ.

Энэ оной июниин 18-да КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй гаргаһан уялгата тушаалга, МТС-үүдэй хэһэн хүдэлмэриин түлөө натура түлбэри болюулха, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ шэнэ гурим, худалдан абаха үнэ сэн болон услови тухай сэсэн мэргэн тогтоол энээниие эли тодоор гэршэлнэ. Мүнөө жэлһээ эхилжэ хүдөө ажахын продуктнуудые колхозуудай уялгата ёһоор гүрэндэ түшааха, машино-тракторна, заһабарилгын-техническэ станцинуудай колхозуудта хэһэн хүдэлмэриин түлөө натуральна түлбэри тушааха ябадал болюулха шиидхэбэри хадаа колхозой нийтэ ажахын саашадаа һалбаран хүгжэхэ шэнэ эшэ үндэһэн болоно бшуу. Манай колхозой колхозниггууд энэ хайхамшагта тогтоолые гүнзэгыөөр шудалан үзэжэ байнхай. Хуушанай колхозник нүхэр Даша Гомбоев тус тогтоолтой танилсаад байхадаа нигэжэ мэдүүлээ:

— Би колхозой анхан түрүүн эмхидхэгдэһэнһээ хойшо элдэб ажалда хүдэлжэ ябанаб. Энэ ажалланһаа үе соогоо колхозой нийтын ажахые хүгжөөхэ тухайда парти, правительствынгаа халуун анхарал хандуулжа байдагыень һайса мэдэрээб. КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй тогтоол маанад, колхозниггуудые ажалай баатаршалгада зоригжуулна. Жараад гарантай болобошье, колхозойнгоо һалбаран хүгжэхэ хэрэгтэ би хубитаяа оруулалсахаб.

Урдань хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха, худалдаха талаар элдэб таарамжагүй ушар тохёолдодог байгаа. Юундэб гэхэдэ, хүдөө ажахын продуктнууд дээрэ, илангаяа ноһоо, мяхан дээрэ абажа харахада; 3—4 сэн тогтоогдоһон байгаа гээшэ. Тиигэжэ тэдэнэй гол үдхые абажа хэлэхэ болоо һаа, хүдөө ажахын продукт бүри ехээр абадаг болохо зэргэтэ колхозуудые хүсэд урмашуулдаггүй байгаа гэлтэй.

Манай колхоз натура түлбэреэр 2500 центнер ороһо таряа гүрэндөө үритэй байһан юм. Энэ үримнай болюулагдажа, колхозой олзо доходто оруулагдахань.

Сэсэн мэргэн тогтоолые гүнзэгыгөөр шудалха, зүбшэн хэлсэхын тулада бригаданууддамнай тусхай суглаан үнгэргэгдэхэнь. Колхозуудые экономическа талаараа бүри хүгжэнги, олон һалбаритай ажахынуудай болгохо гэһэн энэ тогтоолоор зоригжоһон манай колхозниггууд ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалта туйлахаар бэлэн байна.

П. Лубсанов, Иволгын аймагай «Коминтерн» колхозой түрүүлэгшэ.

Калужска колхозниггудай харюу

КАЛУГА. Хүдөө ажахын продуктнуудые тушааха гурим ондоо болгохо, үнэ сэнгыень хубилгаха тухай парти, правительствын абаһан хэмжээ-ябуулгые эндэхи хүдөө нютагуудай ажалшад халуунаар угтаа.

— КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэри хадаа манай ороной экономикые, совет арадай ажана байдалые саашадань һайжаруулха гэһэн парти, правительствымнай тон ехэ анхарал оролдолгые харуулна,— гэжэ Головнинско сельсоведэй түрүүлэгшэ В. С. Карпухин хэлэбэ.— Хүн бүхэнтэй нэхэрдийхэдэмни «Аргагүй сэсэн мэргэн тогтоол!» гэжэ мэдүүлнэ. Манай «Новый путь» колхозой гэшүүд үнгэрэгшэ хабартаа эгээн түрүүшынхээ өөрынгөө техникээр таригаяа хээ. Сагай уларилай муу байгаашье һаа, тарилгаяа урда жэлнүүдэйхиһээ һайнаар үнгэргөөбди. Ороһо таряанай, хартаабхын болон бусад ургамалай һайн ургаса абтаха хараатай боложо байна.

Парти, правительствынгаа түүхэтэ шиидхэбэридэ ажал хэрэгээрээ харюусан, энэ колхоз мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха хэхад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэеэ байгаа, түсэбһөө гадуур нилээд ехэ һү, маха, үндэгэ тушааһан байха юм.

БАЯРАЙ ОРШОН БАЙДАЛДА УГТАБА

ЦАКИР. **(Телефоноор абтаба).** Үглөөнэй улаан наранаар Цакир тосхоной гудамжануудаар хүн зон хүлгөөтэй. Тэдэнэй дунда Закаменай аймагай хүтэлбэрилхы эмхи зургаануудай алба хаагшад, багшанар болон колхозниггуудые ябалсана. Тиигээр байтар ород арадай дуунуудые репродукторнуудай дамжуулжа дүүргэһэнэй һүүлдэ КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн «Уялгата тушаалга, МТС-үүдэй хэһэн хүдэлмэриин түлөө натура түлбэри болюулха, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ шэнэ гурим, худалдан абаха үнэ сэн болон услови тухай» гэһэн элидхэл дамжуулагдажа эхилбэ.

Никита Сергеевич Хрущевой «Нүхэдүүд!» гээд элидхэлээ эхилхэдэнь, яаралтайшагаар гэшхэлжэ ябаһан хүнүүд репродукторой доро зогсожо, дамжуулгые һонирхон шагнаба. Тэдэнэр парти, правительствынгаа гаргаһан шэнэ шиидхэбэрие ехээр һайшаан байлдаа һэн.

Тиихэдэ Цакир тосхонһоо тиимэшье холо бэшэ оршодог XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй тогтоолые, мүн нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые газетэнүүд дээрэһээ уншажа, баяр баясхалангай оршон байдалда һайшаан дэмжээ. Уржадар энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дугаров, агитатор Бадма Цыбенов адуу малда дал, хорёо барижа байһан барилгашадай бригадада ошоһоо, парти, правительствынгаа гаргаһан шэнэ тогтоолоор хөөрэлдөө эмхидхээ. Колхозниггудай ажабайдалда түрэл партиингаа хододоо һаналаа табижа байдагынь баярлаһан энэ колхозой барилгашад хөөрэлдөөнэй үедэ һанамжа дурадхалнуудаа хэлэбэ.

—Би түрэһэн Бүргэ нютагтаа колхозой тогтохоһоо хойшо гэшүүнинь болоод, мүнөө хүрэтэр таһалгаряагүй ажаллажа ябанаб. Тиимэһээ парти, правительствынгаа анхарал оролдолгын ашаар түрэл колхозойнгоо али тухай хүгжэһыень һайн мэдэхэб,—гэжэ артелиин суута барилгашан Мэгмэр Балданов хэлээд, хуушанайнгаа байдал тухай дурдан хөөрэнэ.

Удаань колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дугаров хөөрөөгөө эхилхэдээ парти, правительствадаа баяр хүргөөд, шэнэ тогтоолой удха баримталан нигэжэ хэлэбэ:

—Манай колхозой полинууд багануд аад, хахалхада гү, али тарилга хэхэдэ нилээдгүй ехэ ажал гарадаг. Юуб гэхэдэ, бага полинуудые ехэ хахалжа байһан трактор түргэ түргэн захадань гарахадаа, һөөргөө эрьехэдээ, мүн нэгэ полиһоо нүгөө поли ошоходоо шэнгэн түлишэ бола тоһо үлүү ехээр гаргадаг гээшэ. Харин тэрэ гаргашань колхозоймнай зөөриһөө түлэгдэдэг байгаа. Гадна, манай колхоз Закаменай МТС-эй машина, техникэнь хэрэглэһэнэйнгээ түлөө гүрэндэ 125 центнер ороһо таряа үритэй болоһонхой. Мүнөө гараһан тогтоолой ёһоор колхознай урдынгаа үри шэрэһээ һалажа, ажабайдалнай нилээдгүй һайжарха болоо.—гэжэ шэнэ тогтоол дэмжэхыень барилгашадаа уряалба.

Мүн нимэ хөөрэлдөөнүүд Сталинай, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Коммунизмын зам» болон бусад колхозуудта боложо байна.

Б. Шойдонов.

СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй V съезд нээгдэбэ

СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй V съезд июниин 23-да Москвагай Кремлиин Ехэ ордон соо хүдэлмэрөө эхилбэ. 1300 гаран делегат съездэдэ ерээ. Болгариин, Хитадай, Великобританиин, Бирмын болон бусад хэдэн ороной кооперациин түлөөлэгшэд байлсаа.

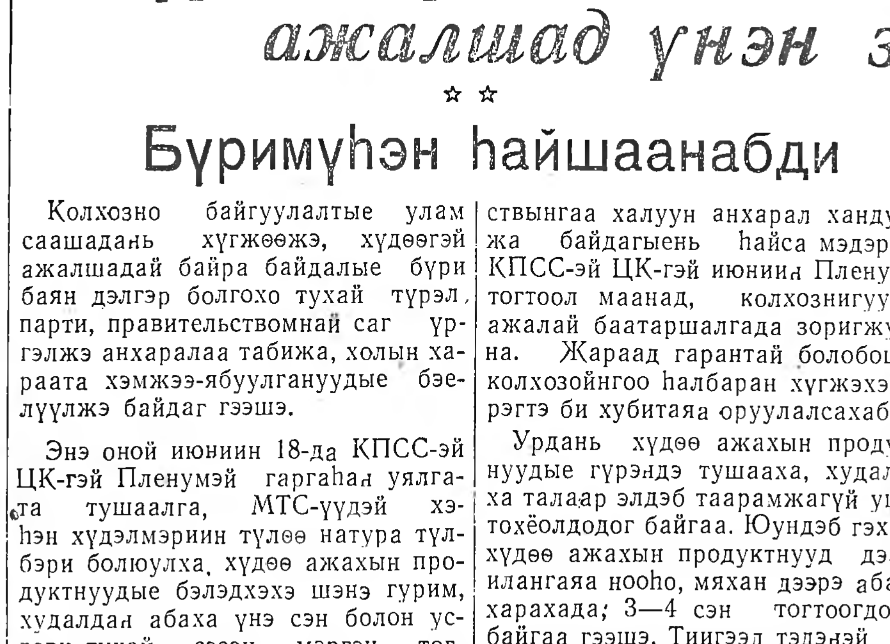
Нүхэд А. Б. Аристов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, А. И. Микоян, Н. С. Хрущев болон П. Н. Поспеловой ерэхэдэ суглаагшад ехэ халуунаар угтаа.

Президиум, мандатна болон редакционно комиссинуудай һунгагдаһанай һүүлээр нимэ зүбшэхэ зүйл баталагдаба: Централсоюзай правлениин болон шалгалтын комиссиин тоосоонууд, 1958 оной январиин 1-эй байдалаар Централсоюзай балансые баталалга, Централсоюзай Соведэй болон шалгалтын комиссие һунгалга.

СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй V съездэдэ КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалгые КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, секретарь нүхэр Н. Г. Игнатовай уншахада делегадууд ехэ дэбжэлтэйгээр угтаа.

1954 онһоо 1957 он хүрэтэрхи үе соо Централсоюзай правлениин хэһэн ажал-ябуулга тухай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр А. П. Климов тоосоото илдхэл хэбэ.

(ТАСС).

Зураг дээрэ: Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирэг» колхозой партийна организациин секретарь Николай Шагжиевич Очиров артелиингээ огородой бригадын гэшүүдые КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэритэй, мүн тус Пленум дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн элидхэлтэй танилсуулжа байна.

Л. Хайдуровай фото.

СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй 5-дахи съездэ КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй эльгээһэн амаршалга

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй табадахи съездын делегадуудые, тэдэнээр дамжуулан советскэ эд хэрэглэгшэдэй кооперациин бүхы гэшүүдые амаршална.

КПСС-эй XX съездын хараалһан коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ программые совет арадай Коммунистическэ партиингаа хүтэлбэреэр амжалтатайгаар бэелүүлжэ байһан оршон байдалда эд хэрэглэгшэдэй кооперациин съезд боложо байна.

Промышленность болон барилга хүтэлбэрилгые шэнэдхэн һайжаруулха, колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөжэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай манай парти, правительствын хараалһан хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ, ажахын болон культурна байгуулгадаа нютагай бүхы органуудай эдэбхи үүсхэл айхабтараар дээшэлүүлээ, үйлэдбэри хүтэлбэрилгэдэ, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудые бэдэрэн олохо, тэдэниие арад зоной аша туһын тулада хэрэглэхэ хэрэгтэ хэдэн миллион ажалшадай эдэбхи үүсхэлые бүри дээшэлүүлээ.

Оронойнгоо экономикын үндэһэ һуури болохо хүндэ промышленностиие үлэмжэ ехээр хүгжөөхэ тухай манай партиин ленинскэ хараа шугам хадаа арадаймнай ажахын бүхы һалбаринуудай саг үргэлжэ хүгжэхэ, наука, культурымнай үзэгдөө дуулдаагүйгөөр һалбаран бадарха, советскэ хүнүүдэй энхэ амгалан байдалай хэлбэришэгүйгөөр дээшэлхэ арга олгоһон байна. Химическэ промышленность хүгжөөлгые, холимог материалнуудые үйлэдбэрилгэ, тэрээгээр элдэб зүйлэй юумэнүүдые бүтээн гаргалгые түргэдхэхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй майска Пленумэй шиидхэбэри хадаа энэ талаар манай партиин гаргаһан шухала алхам болоно. Тэрэшэлэн уялгата тушаалгые, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэриие болюулжа, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ шэнэ гурим, худалдан абаха сэн болон услови тухай КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй тогтоол баһал энэ зорилгодо шэглүүлэгдэнхэй. Мүнөө совет арад орон доторoo коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байна. Зохёон байгуулхы энэ ехэ хүдэлмэридэ эд хэрэглэгшэдэй коопераци эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байдаг. Ниитэ организацинуудай нэгэн байһан туладаа пайщигуудые ажахын, культурна байгуулалтаяа хүтэлбэрилгэдэ хабаадуулха талаар эд хэрэглэгшэдэй коопераци ехэ хүдэлмэри ябуулна, советскэ худалдаа наймаае дэлгэрүүлхэ, город болон хүдөө тосхоной хоорондохи экономическа холбоо барисаае үргэдхэхэ хэрэгтэ горьтойхон туһа хүргэнэ; ажалай үйлэдбэриин бүтээсые саашадань дээшэлүүлхэ, советскэ арадай байра байдалые һайжаруулха, соёл культурыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туһална.

Һүүлэй дүрбэн жэл соо эд хэрэглэгшэдэй кооперациин системээр эд бараанай эрьесэ 82 процентээр ехэ болоо, хүдөө ажахын продуктнуудые, түүхэй эд бэлэдхэлгэ, худалдан абалга хоёр дахинһаа үлүүгээр дээшэлээ. Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин материально-техническэ база горьтойхоноор үргэдэһэн байна. Кооперативна худалдаа наймаанай хүтэлбэрилэгшэдэй, эмхидхэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй кадрнууд урган гараа. Худалдаа наймаанай организацинууд шухала хэрэгтэй эд бараагаар арад зониие гүйсэд һайнаар хангадаг болоо, зоной дунда худалдаа наймаа һайнаар ябуулна, худалдаа наймаанай түрүү арга дүршэлнүүдые хүдэлмэридөө саг үргэлжэ нэбтэрүүлжэ байдаг болоо.

СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй коопераци уласхоорондын кооперативна хүдэлөөндэ, хилын саанахи оронуудай организацинуудтай худалдаа наймаа хүгжөөхэ, Советскэ Союзай бүхы оронуудтай али али таладаа аша туһатай экономическа холбоо барисаагаа үргэдхэхэ хэрэгтэ, эб найрамдалай, арадуудай хоорондохи хани харилсаанай түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Социалистическэ экономикын бүхы талаараа хүгжэжэ, промышленна, хүдөө ажахын продукцинуудай саг үргэлжэ ехээр абтадаг боложо, советскэ хүнүүдэй байра байдалай, культурна хэмжээнэй дээшэлжэ байхада эд хэрэглэгшэдэй кооперациин ажал-ябуулгые үргэдхэхэ хизаарлашагүй арга боломжонууд бии болоно.

Уялгата тушаалгые, МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэриие болюулха, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ шэнэ гурим, услови тухай КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй тогтоол эд хэрэглэгшэдэй кооперациин урда ехэ зорилгонуудые табина.

Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай партиин хараалһан, һүүлээрнь бэелүүлһэн хэмжээ-ябуулганууд газар тариалангай, мал ажалай валовойшье, товарнашье продукци үйлэдбэрилгые түргэнөөр ехэ болгохо бүхы шухала арга боломжо бии болгоо.

Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриие горьтойхоноор ехэ болгохо, манай ороной арад зониие эдеэ хоолой бүхы зүйлөөр, промышленностяа түүхэй эдээр гүйсэд хангаха хэрэгтэ хүдөө ажахын продукт бэлэдхэлгые зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ шухала удхашанартай гэжэ Пленум тэмдэглээ.

Тиимэһээ эд хэрэглэгшэдэй коопераци бэлэдхэлэйнгээ организацинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэлгэеэ ехэ болгохо, бэлэдхэлэй гаргашануудые хороохо, продукцинуудые гутаахагүй, шанарыень муудуулхагүй, хүдөө ажахынгаа продуктнуудые, түүхэй эдээ худалдаха хэрэгтэнь колхозуудта, колхознигуудта бүхы аргаараа туһалха, тиигэжэ колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудай саашадаа хүгжэхэ, ажалшадай байра байдалай һайжарха хэрэгтэ туһа нэмэрээ оруулха ёһотой.

Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд кооперативна худалдаа наймаагаа саашадаашье хүгжөөжэ, бүри һайжаруулжа байха, ажалшадай эрилтэ, хэрэглэмжэнүүдтэ анхаралтайгаар хандаха, арад зониие хангалгынгаа культурые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин, ажаһуудалай эд товарнуудта колхозуудай саг үргэлжэ ургажа байгаа эрилтэнүүдые гүйсэдөөр хангаха, худалдаа наймаанайнгаа, бэлэдхэлэйнгээ аппарадуудай хүдэлмэриие эсэшэ сусашагүйгөөр һайжаруулха, худалдаа наймаанайнгаа хүдэлмэрилэгшэдые арад зоной аша туһын тулада бүхы оролдосоо гаргаха, гүрэнэй журамые наринаар сахиха, дутуу дундануудтай шангаар тэмсэхэ үзэл сурталаар хүмүүжүүлхэ зэргэтэй.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд түргэн бушуу, онобшотой бэрхэ, һүбэлгэн хурса байха, арад зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэнүүдые, культурна эрилтэнүүдые хайшан гэжэ гүйсэд һайнаар хангажа байхамнайб гэжэ саг үргэлжэ һанаагаа зобожо байха ёһотой. Столовонуудые, чайнануудые, хилээмэ баридаг газарнуудые, заһабариин, оёдолой мастерскойнуудые, юумэ угаадаг газарнуудые, хүүгэдэй эмхи зургаануудые олошоруулха, номой болон культурын эд бараануудай худалдаа наймаае һайжаруулха, үдэр бүриин үргэн хэрэглэлэй эд бараануудые сэхэ полевой стануудта, мүн ажалшадай амаржа байһан газарнуудта худалдажа байха хэрэгтэй.

Худалдаа наймаанай демократиин ёһо гуримуудые кооперативна организацинууд наринаар сахиха, пайщигуудтайгаа холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ, ажахы хүтэлбэрилгэдэ, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин организацинуудай ажал-ябуулгые хинан шалгажа байлгада тэдэниие үргэнөөр хабаадуулдаг болохо, кооперациин хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые шүүмжэлэлгэ, өөрыгөө шүүмжэлэлгые дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Өөһэдынгөө урда байһан зорилгонуудые эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ, орон доторoo коммунистическэ общество байгуулхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ зохихо һууряа эзэлхэ байха гэжэ найдажа байһанаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

ССР СОЮЗАЙ МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Инструкторнууд хүдэлмэриингөө дүй дүршэл халан абалсаба

Улан-Удэдэ һая КПСС-эй обкомой дэргэдэ партиин айкомуудай болон горкомуудай эмхидхэлэй таһагай инструкторнуудай семинар болобо. Семинарта хабаадагшад «Ажахын, политическэ зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэ инструкторнуудай үүргые дээшэлүүлхэ тухай» гэһэн КПСС-эй обкомой партийна органуудай таһагые даагша нүхэр Семеновой элидхэл шагнажа, һүүлээрнь ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэлдэбэ. Мүн тиихэдэ инструкторнуудай семинарта ПВЗ-гэй паровоз хабсаралгын цехын партийна группын секретарь нүхэр Троицкий, Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Бимбаев, Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирэг» колхозой гурбадахи комплексно бригадын партийна группын секретарь нүхэр Дагбаев болон бусад партийна организациингаа, группынгаа хүдэлмэриие хайшан гэжэ эмхидхэдэг, социалистическэ уялгануудаа дүүргэхын тула ниитэ-политическэ ба эмхидхэлэй хүдэлмэриие ямараар ябуулдаг тухайгаа сугларагшадта һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэһэн байна.

Инструкторнууд ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсахынгаа забһарта экскурсида ябажа, зооветинститудай һуралсалай-туршалгын ажахытай, сэмбын фабрикын, мүн мал искусственна аргаар үрэжүүлгын гүрэнэй станциин хүдэлмэритэй танилсаһан, лекцинүүдые шагнаһан байна.

Мүнөө инструкторнуудай семинар тухай доро тобшоор хэлэгдэхэнь.

* * *

Партиин Кударын айкомой инструктор нүхэр Капустинай элидхэлые семинарта хабаадагшад ехээр һонирхоо. Нүхэр Капустин бодото жэшээнүүд дээрэ харуулан, өөрынгөө хүдэлмэри хайшан гэжэ түсэблэдэг, эмхидхэдэг тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ. КПСС-эй айкомой шиидхэхэ ёһотой зорилгые хараадаа абалсажа, нүхэр Капустин һара бүхэндэ хүдэлмэриингөө түсэб табидаг заншалтай. Жэшээнь, партиин айком март, апрель һаранудта һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулганууды харааалжа, колхозой партийна эхин организацинуудай урда шухала зорилго болгон табяа һэн. Тиихэдэнь нүхэр Капустин Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ошожо, һү һаалгаар колхозые гээгдэлһээнь гаргалсахын тула партийна эхин организацидань туһалха гэжэ шиидэһэн байна. Тиигэжэ энэ инструктор хараалһан түсэбэйнгөө ёһоор тус колхоздо ошоод, фермэдэнь ябажа, ажалай эмхидхэлтэй, һаалишадай ажаһуудалтай һайнаар танилсаба. Малаа хайшан гэжэ, ямар аргаар харууһалдагыень һайса мэдэжэ абахадаа, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Очировтай зүбшэжэ, үйлэдбэриин суглаа хээ. Энэ суглаан дээрээ ажалай ехэ дутагдалнууд, хэрэглэгдээгүй байһан арга боломжонууд элирүүлэгдэжэ, һаалишад үнэтэ дурадхалнуудые олоор хэлэһэн, правлениин урда шанга эрилтэ табиһан байна. Эндэ инструктор Капустин һаалишадай социалистическэ мүрысөөнэй шэнэ гуримые сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ. Һаалишад тус бүридөө тодорхой уялга абаба. Тиигэжэ һү һаалгын үдэр бүриин дүнгүүдые согсолжо байха, мүн түрүү һаалишанда дамжуулгын тугханиие барюулжа байха гэжэ шиидхэгдээ. Һаалишадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулхын тулада хоёр агитаторнууд томилогдобо.

Тиигээд һүүлээрнь «Малшадай үдэр» эртээнһээ һайнаар бэлэдхэгдэжэ үнгэрөө һэн. Эндэ хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолжо, саашанхи зорилгонуудаа хэлсэһэнэйнь һүүлээр малшадта уранһайханай самодеятельностиин концерт харуулагдаа.

Партиин айкомой инструкторай дурадхалаар колхозой һаалишад һү һаалгаар аймаг соогоо түрүү Калининай нэрэмжэтэ колхоз экскурсяар ошожо, тэндэхи түрүү һаалишадай ажал хүдэлмэриин дүршэлтэй танилсаһан байна. Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудай аша үрэ удангүй харагдаа. Анхандаа һү һаалгаар гээгдэнги Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз март һарада аймагтаа түрүү һуури эзэлжэ, харин апрель һарын дүнгөөр КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна.

Инструктор Капустинай хүдэлмэриһөө үшөө нэгэ һайшаалтай жэшээ харуулхаар. МТС-үүдые хубилгажа, механизаторнуудай колхоздо ошоходоль тэдэндэ культурна ажаһуудалай зохихо байдал бии болгохо тухай асуудал гараба. Тиихэдэнь партиин айком механизаторнуудта культбаза бариха гэжэ шиидэбэ. Айкомойнгоо энэ хэмжээ-ябуулгатай инструктор Капустин танилсаһанайнгаа һүүлээр апрель һарада Кировэй нэрэмжэтэ колхоз ошожо, культбаза бариха хэрэгтэнь туһалжа захалба. Тиигэжэ колхозой правленитэй, партийна организацитай барилгын бригадые эмхидхэлсэжэ, хабарай тарилгын эхилтэр культбазын барилгые эрхэбэшэ дүүргэхэ зорилго тэдэнэй урда табиба. Тиигээд айкомой инструктор барилгашадтай сугтаа полевой станда ходо байлсажа, тэндээ ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулжа, барилгын хэрэгтэй материалаар хангаха хэрэгтэнь туһалдаг һэн. Барилгашадые урмашуулхын тула инструкторай дурадхалаар колхозой правлени 3 мянган түхэриг шагнал тогтообо.

Культбазын барилга 12 үдэр соо дүүргэгдээ. 200 дүрбэлжэн метр талмайтай байшан соонь улаан булан, хорин хүнэй байха комнато, столово, кухни, душ бии. Мүн тиихэдэ машина хадагалха һарабшатай сарай баригдаа.

Үгэ хэлэхэ зуураа, Кяхтын айкомой инструктор нүхэр Касаточкин партиин зэргэдэ хүнүүдые абаха тухай асуудал партиин айкомой бюродо, партийна организациин секретарьнуудай семинарта зүбшэн хэлсээ гэжэ тэмдэглэбэ. Мүн «Парти ба комсомол», «Парти ба профсоюз», «Ниитын дунда партиин ябуулдаг ойлгуулламжын хүдэлмэри», «Партийна организациин хүдэлмэридэхи шүүмжэлэл ба бэеэ шүүмжэлгэ», «Партиин эмхидхэлэй байгуулалта», «Демократическа централизм —КПСС-эй ажал-ябуулгын хүтэлбэрилхы принцип» гэһэн темэнүүдээр лекци зохёогдоһон байна. Айкомой инструкторнууд хүдөө ябахадаа эдэ темэнүүдээр лекцинүүдые уншадаг гү, али хөөрэлдөө үнгэргэдэг. Партиин зэргэдэ хүнүүдые олоор абалга партийна организацинуудай партийнабэшэ эдэбхитэдтэй холбоо барисаагаа бэхижүүлжэ, тэдэнэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри саг үргэлжэ һайнаар ябуулһанһаа болодог гэжэ инструктор Касаточкин хэлээд, хэдэн жэшээ баримтануудые хөөрэжэ үгэбэ. Жэшээнь, һүүлшын хоёр жэлэй туршада 85 хүн партида абтаа. Тэдэнэй 59-иинь хүдэлмэришэд ба колхознигууд юм. Энэ жэлдэ партида 26 хүн, тэдэнэй дунда 17 хүдэлмэришэд, колхознигууд абтаһан байна.

Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай партийна организацинууд партида шэнэ хүнүүдые абалгаяа эрид һайжаруулаа. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци 13 хүнөөр, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци 7 хүнөөр ехэ болоһон байна.

Гэхэ зуура, партида хүнүүдые абаха хэрэгтэ алдуу, дутагдалнууд гарадаг байна гэжэ нүхэр Касаточкин тэмдэглэбэ. Жэшээнь, Наушки гэжэ станцида нүхэр Вихорев гэгшэ КПСС-эй гэшүүндэ кандидат ябаха зуураа, партиин гэшүүндэ орохоёо бэлдээгүй, бэеэ муугаар абажа ябадаг, архидадаг байгаа. Мүн иимэ алдуунууд тухай КПСС-эй Городокско горкомой инструктор нүхэр Москвитин үгэ хэлэхэ зуураа тэмдэглэбэ. КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар орохо тухай Викулинай мэдүүлгэ партийна нээмэл суглаан дээрэ зүбшэгдөө һэн. Үгэ хэлэһэн коммунистнууд, мүн партийнабэшэ хүнүүд партида орохоёо мэдүүлгэ бариһан Викулин гэгшые архидадаг, гэр бүлэдөө буһалгаа шууяа гаргадаг, журамгүй хүн гэжэ шангаар шүүмжэлжэ, тэрэниие партида абахаяа арсаһан байна.

Энэ асуудалаар һанамжаяа хэлэһэн инструкторнууд зарим коммунистнууд партида орохоёо хүсэгшэдэ рекомендаци хамаагүй үгэдэг, харюусалгаяа мартадаг байна гэжэ мэдүүлбэ. Партиин зарим айкомууд болон горкомуудай секретарьнууд партида орохоёо байгшадтай уридшалан хөөрэлдэдэггүй байна.

Ажабайдалтай ходо холбоотой байдаг дээрэһээ инструкторнууд түрүү дүй дүршэлые тараан нэбтэрүүлхэ арга боломжотой байдаг. Энээн тухай партиин Бичурын айкомой инструктор нүхэр Фалилеев хөөрэжэ үгөө.

Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ һаамхай үнеэдые бүлеэн уһаар уһалдаг болохо асуудал «Победа» колхозой хүтэлбэрилэгшэд, партийна организаци шиидхэхэ аргагүй гэжэ һанадаг байба. Юундэб гэхэдэ, колхоздоь кормозапарник үгы байгаа. Теэд энэ үедэнь Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхоздо цистернэ соо түмэр пеэшэн тодхоод уһа халаажа байһан тухай статья «Бурят-Монгольская правда» газетэдэ толилогдобо.

Энээниие нүхэр Фалилеев уншаад, хоёр цистернэ худалдажа абахыень колхоздо дурадхаба. Тиигээд тэдэнэйнгээ зосоо түмэр пеэшэн МТС-тэ гагнуулжа, энэ хэрэгээ эсэстэнь хүргөөд, үнеэдые бүлеэн уһаар уһалдаг болгоһон байна.

Ажалай түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ талаар өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлһөө партиин Октябрьска райкомой инструктор нүхэр Борисов хөөрэжэ үгөө. Мүн тиихэдэ партиин Железнодорожно райкомой инструктор нүхэр Солуянов, партиин Заиграйн айкомой инструктор нүхэр Дашацыренов болон бусад өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай сугларагшадта хөөрөө.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэри, абтаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха, мүн тэрэнэй дүүргэлтые шалгажа байха тухай асуудалнуудта семинар дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаа.

Партиин обкомой зарлаһан энэ семинарта хабаадагшад ажал хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэдэг инструкторнуудай жэшээгээр, мүнөө сагай эрилтэтэй зохилдуулан ажаллажа, ажахын болон политическэ зорилгые шиидхэхэ хэрэгтэ харюусалга үүргэеэ улам дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Таримал модо харууһалха

Нёдондо хабар Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой центртэ олон модон тариглаһан байгаа. Колхозой гол үйлсөөр Сэлэнгын питомнигһоо асарагдаһан 400 гаран уляангир һуулгагдаа һэн. «Хоёр—гурбан жэлэй үнгэрхэдэ колхознай гоё һайхан, ой шэнги ногоо модотой болохо» гэжэ тус артелиинхид баярлажа, тариглаһан мододые хүрсэлжэ, һайнаар харууһалжа эхилһэн юм. Айл бүхэндэ 6—6 модон даалгагдажа үгтэһэн байгаа.

Харин, намар, үбэлдөө харууһалгын муудаһанһаа боложо, олон модон гэмтээгдээ. Хүреэлһэн хорёонуудшье унажа, хони, ямаад таригдаһан модо зоргоороо химэлжэ, хухалһан, муудуулһан байна. Мүнөө эндэ оройдоо 130 гаран модон үлэнхэй.

«Муудаһан модон хосороошье һаа хосоруужа, ондоо модо тарина бэзэбди» гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Очиров һэнгэргүйгөөр хэлэнэ. Мүн колхозоо ногооруулха, таримал модо харууһалха хэрэгтэ комсомолшуудые эмхидхэхэ тушаа комсомолой эхин организациин секретарь нүхэр Банзаракцаев анхарал табиха зэргэтэй.

О. Раднаев.

Туһалхые гуйнаб

Би «Бурят-Монголой үнэн» газетэ захижа уншадагби. Өөрынгөө үндэһэн хэлэн дээрэ элдэб һониниие уншахада ехэ таарамжатай байдаг. Теэд захиһан газетэ хожомдожо абаха гү, али заримдаа оройдоошье абахагүй ушар үзэгдэдэг.

Манай нютагта «Бурят-Монголой үнэн», «Бурят-Монгольская правда» нэгэ үдэрөөр гээгдэжэ асарагдана, зарим номерынь оройдоо үгы байдаг. Май соо газетын хэдэн номер абаагүйб.

Хонхоло нютагта арбаад бурят айл ажаһуунабди. Бурят газетые ехэ үсөөн хүн абана .Тус газетые уншагшадтань саг соонь хүргэхэ тушаа хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэд анхаралаа табиг лэ. Газетэеэ таһалгаряагүй абажа байдаг болохо хэрэгтэмни намда туһалхые гуйнаб.

Очирма Будаева, Мухаршэбэрэй аймагай Хонхоло нютагай ажаһуугша.

Нютагай булагуудые шэнжэлхэ шухала

Закаменай аймагай ажалшад зун болоходо нютагай булагууд-аршаануудта олоороо амардаг юм. Жэшээлхэдэ, «Енгорбойн аршаан» гэжэ нэгэ булагта хэдэн олон хүн сугларжа амардаг. Эндэ Торниншье аймагһаа ошодог.

Энэ булагай ямар үбшэндэ туһатайнь шэнжэлэгдээгүй, ямаршье гэр байрагүй, ариг сэбэршье сахигдадаггүй. Эндэ амарһан хүнүүд өөһэдынгөө дураар байдаг юм. Тиимэһээ энэ мэтын булагуудые шэнжэлжэ үзөөд, колхоз хоорондын амаралтын газар бии болгоо һаа манай колхознигуудта амархадань ехэ таарамжатай болохо һэн. Мүн иимэ булагууд Утаата Далахайн сомоной Һубэтэ гэжэ нютагта, Мыло-Бортын сомоной Бухонсог гэжэ нютагта бии юм.

Б. Шоенов.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахабди

Һаяхан манай сомоной Соведэй сесси боложо, «Тэжээл бэлэдхэлгэдэ депутадуудай зорилго» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Манай сомоной мал ажалаараа аймаг соогоо томо Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд ниитынгээ адуу малые тэжээлээр оройдоо 30—40 процент хангажа, үбэлжэлгээ ехэ бэрхэшээлтэй байдалда үнгэргэдэг байна. Урда жэлнүүдтэ зунай үедэ хура бороогүй байжа, тариянайшье ногоонойшье ургаса ехээр гандадаг байгаа. Тиигээд тэжээл бэлэдхэлгые эмхигүйгөөр ябуулһан дээрэһээ набшаһата тэжээл бэлэдхэгдэдэггүй шахуу, силос багаар даргагдадаг, сабшалангай 30—35 процентнь сабшагдангүй үлэдэг һэн. Теэд манай сомоной Совет иимэ байдалтай заримдаа эбсэшоод байдаг, тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ колхознигуудые, хүдөөгэй алба хаагшадые олоор хабаадуулха хэмжээ абадаггүй, депутадуудай өөр өөрынгөө участогта энэ хүдэлмэриие толгойлон ябуулха харюусалгагүй байгаа. Сэхынь хэлэхэдэ, манай сомоной Совет колхозуудайнгаа тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэридэ хам оролсодоггүй, бодото туһаламжа үзүүлхын орондо колхозуудһаа миил тоо баримтануудые суглуулаад, тэдэнээ «шэнжэлжэ» үнэтэ сагаа барадаг заншалтай байһан юм.

Харин саашадаа манай депутадууд хүдэлмэреэ шэнэдхэн һайжаруулжа, колхозуудайнгаа үнгэргэжэ байһан алибаа кампанида хам оролсохо, дааһан участогайнгаа хүдэлмэриие толгойлхо гэжэ шиидэбэ. Тэжээл бэлэдхэлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлхэ зорилгоор депутадууднай өөһэд өөһэдынгөө округто ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха, ниитынгээ ажахые улам хүгжөөхын тула тэжээлэй база байгуулха асуудалай шиидхэхы удхашанартай байһые һунгагшадтайгаа хамта зүбшэн хэлсэхэ, тиин тэдэнээ бултыень, ехэ багагүй тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадуулха хүдэлмэри ябуулха байна.

Сомоной Соведэй депутадуудай олонхинь колхозой үйлэдбэриин гол участогууд дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тиин тэдэнэр эгээл харюусалгатай участогуудые даажа абаад, тэндэхи хүдэлмэреэ толгойлхо байна. Жэшээнь, тракторно-тариян ажалай бригадын бригадир, депутат А. Гармаев колхозойнгоо тэжээлэй ургамалнуудта һайн харууһа эмхидхэжэ, элбэг ехэ ургаса абаха, зундаа силос ехээр даража, адуу малаа шэмэтэ тэжээлээр хангаха хүдэлмэриин түлөө сэхэ харюусаха юм. Депутат Н. Тараскин ОТФ-эйнгээ хонишодтой хамта тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ хүдэлмэрилхэ байна. Ахалагша һаалишан, депутат Н. Гатапова гүүртынгээ һаалишадтай хамта малдаа бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ уялга абаа. Тэрэшэлэн депутадууд С. Гомбоева, Ш. Гомбоева Ярикто, Борогол гэжэ газарнуудта даажа байһан гүүртэ, отарынгаа малда үбһэ сабшаха хүдэлмэри эмхидхэхэ байна. Иимэ жэшээнүүд олон.

Тиихэдэ сомоной Соведэй гүйсэдкомой гэшүүд өөр өөрын участогтай. Тэдэнэр тэндээ үбһэшэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха, социалистическэ мүрысөөнэй дүн саг үргэлжэ гаргаха, участогайнгаа хүдэлмэриин түлөө сэхэ харюусан, сомоной Соведэй сесси, заседани дээрэ тоосоо хэжэ байха юм. Жэшээнь, гүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. Цыренов Хилганын, гүйсэдкомой гэшүүд Е. Устинов, Ш. Эрдынеев Уланай, Улюкчиканай участогуудые даажа абаа. Ажалшадай депутадуудай сомоной Соведэй сесси дээрэ хэлсэгдэжэ, үбһэшэдые үнэн сэхэ ажалайнь, даалгабаряа үлүүлэн дүүргэһэнэйнь түлөө урмашуулха зорилгоор колхоз бүхэндэ мүнгэн шан тогтоогдоо. Жэшээнь, энэ хэрэгтэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 40 мянган түхэриг, Сталинай нэрэмжэтэ колхоз 30 мянган түхэриг мүнгэ һомолоо. Тиин тэжээл бэлэдхэгшэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн саг дарыдань гаргаха гээшэ тон шухала байна. Энээниие сомсоведэй гүйсэдкомой гэшүүд ябуулха, өөһэдынгөө участогта тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин үдэр бүриин дүн гаргахада колхозой правленидэ, партийна организацида хамһалсаха байна. Тиихэдэ сомсоведэйнгээ дэргэдэ «Хүндэлэлэй доска» эмхидхэхэ байнабди.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ манай хүдөөгэй хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадалсаха байна. Тиимэһээ сомсоведэй гэшүүд хүдөөгэй алба хаагшад болон хүдэлмэришэдые олоор элсүүлжэ, воскреснигүүдые эмхидхэхэ юм.

Мүнөө үедэ хүдөө ажалшадай урда тэжээл бэлэдхэлгэ шухала хүдэлмэри болоод байна. Тиимэһээ манай сомоной Совет энэ шухалын шухала хүдэлмэридэ бүхы анхаралаа хандуулха.

Ц. Б. Цыдыпов, Баргажанай аймагай Уланай сомоной Соведэй секретарь.

Чечено-Ингушеска АССР-тэ урин дулаан үдэрнүүд боложо, таряа эдеэшэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ республикын колхоз, совхозууд ургаса хуряалгадаа жэгдэрэн орожо, эдеэгээ гүйсэһэн ячмень болон хабарай хара таряа хадажа эхилээ.

Зураг дээрэ: Шелковско районой «Коминтерн» колхозой поли дээрэ ургаһан ячмениие амяарлан хуряажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Гурбадахяа борнойлжо эхилбэ

Түнхэнэй «Сибиряк» колхоз энэ жэлдэ 93 гектарта хартаабха тариһан юм. Мүнөө хартаабхынгаа ургасада ряд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ, хоёр дахин борнойлоод, һаяхнай гурбадахяа борнойлжо эхилээ. Тиихэдээ хартаабхын ургасада нэмэлтэ тэжээл болгон, шубуунай аргал, үнэһэ оруулна.

Мүн 70 гектар газарта кукуруза тариһан юм. Тэрэнь мүнөө жэгдэ һайнаар гаража байнхай. Тэндээ зурууд хоорондохиинь борнойлоод, шубуунай аргал уһантай холижо, нэмэлтэ тэжээл оруулба.

Гадна, пропашной болон ороохото ургамалай таригдаһан газарһаа буртаг үбһыень гараар түүжэ сэбэрлэнэ.

Д. Балдаев.

Ургасаяа харууһалнагүй

Торийн аймагай колхозууд урда жэлнүүдтэ үбһэ тэжээл багаар бэлдэдэг дээрэһээ адуу малаа олоор хүүлдэг байһан юм. Тиимэһээ аймагай хүтэлбэрилэгшэд урдынгаа алдуу эндүүе энэ жэлдэ заһахын түлөө шэмэтэ болон бүдүүн тэжээл элбэгээр бэлдэхэ гэжэ шиидээ һэн. Аймагай олохон колхозууд кукуруза тариха түсэбөө үлүүлэн дүүргэээ. Нэрлэн хэлэхэдэ, адуу малаар олон «Улаан Бургалтай», «Красный Октябрь», «Коммунизм» колхозууд шэнэ ехэтэй кукуруза элбэгээр таринхай. Теэд эндэхи колхозууд кукуруза тариха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэшье, мүнөө ургажа байха үедэнь муугаар харууһална, энэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэхэшье гэжэ һанаашарханагүй. «Красный Октябрь», Свердловой нэрэмжэтэ колхозууд 135—164 гектарта кукуруза тарибашье, ургасынгаа хойноһоо мүнөө болотор харууһалжа эхилээдүй байһаар.

Гадна, малдаа бүдүүн тэжээл бэлдэхэ гэһэн Торийн колхозууд сабшалангайнгаа газарые эртээнһээ һалжа, шулуу, бургааһанһаань сэбэрлэхэ ёһотой байһаниинь элитэ. Гэхэ зуура, мүнөө аймаг дотор ройдоол 1912 гектар сабшалан уһалагдаа, 43 гектар газар сэбэрлэгдээ. Теэд энэнь үшөөл бага гээшэ. Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай колхозуудай сабшалан дээрэ хүдэлмэрилхэ баг үргэлжын нэгэшье звено байхагүй. «Красный Октябрь», «Заветы Ильича», «Улаан Тори» колхозуудай урдандаа уһалагдадаг хээрын сабшалан энэ жэлдэ уһалагдаагүй байна. Тиихэдэ машина, техникэшье сабшалан сэбэрлэлгэ, уһалалгада хүдэлгэгдэнэгүй.

Байгша ондо аймагай колхозуудай таряалан дээгүүр ороохото ургамал урдынхидаа орходоо бүри һайнаар ургажа байна. Теэд тэрэнэйшье ургасын хойноһоо харууһан муугаар эмхидхэгдэнхэй. «Коммунизм», Калининай, Свердловой нэрэмжэтэ колхозууд лэ ороохото ургамалай мянга гаран гектар газарта харууһа хээд, һанаагаа амаршоо. Харин аймаг дотор хамта 15 мянган гектар газарта хэгдэһэн тарилгын арба мянга гаран гектарынь харууһалагдаха ёһотой байгаа. Гэбэшье, аймагай олонхи колхозууд тарилгынгаа хойноһоо харууһа хэжэ эхилээдүй байһаар. Теэд аймагай хүтэлбэрилэгшэд энэ байдалые һайн мэдэжэ байбашье, колхозуудай правленинүүдэй, партийна организацинуудай урда шанга эрилтэ табидаггүйнь гайхалтай.

Торийн аймагай колхозууд байгша ондо баян ургаса хуряаха гээ һаа, тарилгын хойноһоо харууһалха хүдэлмэридэ машина, техникээ эртээнһээ бултыень хабаадуулха ёһотой. Тиигээгүй һаань, эдэ үдэрнүүдтэ һайнаар ургажа байһан ургасань буртаг үбһэндэ дарагдажа, нара һалхинда хатажа, хосорходоо болохо байна. **Д. Аюшеев,** манай корр.

Хүгжэмэй саашанхи хүгжэлтын түлөө

Городой ниитын түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар хэблэлэй радиогой, Соёлой институдай хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан политическэ гэгээрэлэй Байшан соо һаяхан болобо. «Агууехэ хани барисаан», «Богдан Хмельницкий», «Үнэн зүрхэнһөө» гэһэн оперонуудые сэгнэлгэдэ гаргагдаһан алдуунуудые заһаха тухай КПСС-эй ЦК-гэй тогтоол, «Творческо хүдэлмэрилэгшэдэй саашанхи зорилгонууд» гэһэн элидхэл КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой секретарь Ц. О. Очиров хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ үргэлжэлбэ БМАССР-эй уран зохёолшодой Союзай правлениин түрүүлэгшэ Н. Г. Балдано иигэжэ хэлэбэ:

— Манай искусство тушаа, тэрэнэй саашанхи хүгжэлтэ тушаа парти, правительствын саг үргэлжэ анхаралаа табижа байһые энэ тогтоол гэршэлнэ. Зарим оперонууд болон уран зохёолнуудые сэгнэлгэдэ манай эндэшье алдуунууд гараһан байгаа. Эдэ бүгэдэ саашадаа шэнэ зохёолнуудта зүбөөр, бодомжотойгоор хандахые бидэнһээ эринэ.

Бурят оперонуудай клавирнууд хэблэгдэнгүй, симфоническа хүгжэм арад зоной дунда һулаар нэбтэрүүлэгдэнэ гэжэ нүхэр Балдано тэмдэглээ.

— Арадай аман зохёолые хэблэн гаргалгада анхарал багаар хандуулагдана,— гэжэ «Байгалай толон» журналай редактор Н. Л. Рыбко хэлэбэ.— Искусство, уран зохёолой декада болотор бурят арадай эпос «Гэсэр» бурят, ород хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнгүй үлэхэнь. Мүн поэт Д. Мадасоной гушаад жэлдэ суглуулһан оньһон үгэ, таабаринууд хэблэгдэнэгүй.

Радиокомитедэй хүгжэмэй редактор М. А. Балсаева бурят дуунууд тушаа тогтожо хэлэбэ. Манай композиторнууд дуу үсөөнөөр бэшэнэ.

Элидхэл тушаа үшөө хэдэн хүн үгэ хэлээ. Удаань суглаанда хабаадагшад тусхай тогтоол абаба.

Агитаторай блокнодой ээлжээтэ номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда, агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ, 12-дохи номер хэблэлһээ гараба.

Блокнодой «хөөрэлдөө хэхэ материалнууд» гэһэн бүлэгтэнь Бурят-Монголой Совнархозой ухаалан зохёолгын хэрэгүүдые эрхилдэг ахалагша инженер И. Пассек гэгшын «Уралан нарижуулга болон ухаалан зохёолгые үргэнөөр хүгжөөхэ», И. Васильевай «Ой модоной промышленностиин резервнүүдые һайнаар хэрэглэхэ», Н. Дорофеевэй «Һү ехээр һааяа», К. Павловай «Социалистическэ Бурят-Монголой 35 жэл» гэһэн статьянууд толилогдоо.

Түрүү дүй дүршэлэй трибуна гэһэн бүлэгтэ: Д. Дружининай «Эрхим хонишодой амжалта» гэһэн статья бии.

Арадай демократиин оронуудай хүдөө ажалые социалис ёһоор шэнэдхэн байгуулга тухай тоо баримтанууд, мүн 1958 оной июль соо хөөрэлдөө хэхэ темэнүүд, хэрэглэхэ номуудай список толилогдоо.

П. Попович.

БМАССР-эй 35 жэлэй ойн хүндэлэлдэ

Хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Улан-Удын модоной заводой коллектив 3 халаан боложо хубаараад, түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлмэрилхэ зуураа, Эхэ орондоо барилгын модо ехээр үгэхын тула бүхы хүсэеэ элсүүлнэ. Тус заводой хюрөөдэмэл модон Советскэ Союзай вагон барилгын, автомобильна заводуудта, колхозууд, совхозуудта, мүн ахадүү Монгол Арадай Республика эльгээгдэнэ.

Заводой коллектив түсэбөө һараһаа һарада, жэлһээ жэлдэ болзорһоонь урид дүүргэдэг заншалтай болоһоор үнинэй. Тиимэһээ Улан-Удын Октябрьска районой түрүү предприятинуудай нэгэн болоһон байна.

Заводой коллектив БМАССР-эй 35 жэлэй ойн хүндэлэлдэ мүрысөөндэ оролсоод, хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тиин июлиин нэгэн болотор түсэбһөө гадуур 500 мянган түхэригэй продукци үгэхөөр шармайн оронхой.

Иимэ амжалта туйлахынгаа хажуугаар ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ, завод доторойнгоо арга боломжые элирүүлхэ талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Шэнэ техникэ, түрүү технологи тэндэ хэрэглэгдэдэг болоо. Механик Алексей Павлович Васильевай ухаалан нарижуулгын дурадхалаар уһан соо тусгаар түхеэрэлгэ тодхогдожо, уһанһаа модо гаргадаг транспортёр ехэ ашагтайгаар хүдэлмэрилдэг болоо. Тэрэнэй ашаар энэ участогһаа 4 хүн сүлөөлэгдэжэ, ондоо ажалда оробо. Мүн тэрэшэлэн шэнэ техникэ олоор абтажа, ажал ехэтэй хүдэлмэритэй участогуудта тодхогдоһон байна.

Үнгэрһэн 6 һарын турша соо заводой ухаалан нарижуулагшад 30 гаран дурадхал оруулаа. Тэдэнэй диилэнхи олониинь ажалда нэбтэрүүлэгдээд, 40 мянга гаран түхэригэй алмалта хэгдэһэн байха юм. Слесарьнүүд Анатолий Джайсин, Геннадий Беломестных, механик Алексей Васильев, Михаил Михайловский, хүдэлмэришэд Александр Плиханов, Михаил Тюрюханов гэгшэд эрхим уралан нарижуулагшад гэжэ тоологдоно.

Хайрсаг хэхэдэ хэрэглэгдэхэ хабтагайнуудые хюрөөдэдэг цех ажалдаа шэнэ аргануудые хэрэглэдэг болоһоной ашаар, 1958 оной хахад жэлэй түсэбые июниин 16-да дүүргээ. Завод соо хахад жэлэйнгээ түсэбые аяар урид дүүргэһэн халаанууд, бригаданууд олон.

Шухала цехүүд, халаануудые ажахын тоосоондо оруулаад, цех, халаан бүхэндэ һарын тодорхой даалгабариин үгтэдэг болохоһоо хойшо продукци үйлэдбэрилгэ нилээд дээшэлээ.

Тиигэжэ, 1957 оной түрүүшын хахад жэлтэй сасуулхада, 1958 оной энэ хугасаа соо, завод 480 мянган түхэригэй продукци үлүү ехые үгэһэн байна.

Д. Аюшеев.

Нүүрһэшэд барилга хэнэ

Эдэ үдэрнүүдтэ Городок городые электрын гэрэлээр, түлишөөр хангажа байдаг Баянголой нүүрһэнэй руднигай «Северная» гэжэ шахтада ехэхэн барилганууд хэгдэжэ байна. Тэндэ һая олдоһон Хара Хужарай шулуун нүүрһэ малтаха шахтын түхеэрэлгэнүүд баригдажа байнхай. Энэ шахтын газар дорохи барилгые 8 хүнһөө бүридэһэн нүүрһэшэдэй бригада хэхэдээ эдэбхи ехэтэйгээр ажаллана.

Барилгын эхилһэнһээ хойшо оройдоол гурбан һара үнгэрбэ. Энэ үе соо шахтёр Николай Ботясовай хүтэлбэрилдэг бригадынхид утаашаа 40 метр аад, 4 метр үргэнтэй, 3,5 метр үндэртэй электровозно депое хараалагдаһан болзорһоонь урид барижа дүүргээд, һаяхан ашаглалгада үгэбэ. Бригадын хүдэлмэришэдэй дунда газар доро шулуугаар гү, али түмэр бетоноор барилга хэхэ мэргэжэлтэнэй үгышье һаань, тэдэнэй хэһэн хүдэлмэри һайн шанартай байжа, мэргэжэлтэдээр һайшаагдаа.

— Газар доро барилга хэжэ эхилхэеэ байхадамнай нэгэ зариман шэнэ ажалдамнай балайшье найдадаггүй бэлэй. Теэд бидэнэршье түрүүшээр нилээд ядалдаа һэмди. Юрэдөөл түмэр бетоноор газар доро барилга хэхэ гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ юм даа. Һаяхан ашаглалгада үгэһэн депогоо барижа байхадаа нилээдгүйхэн оролдолго гаргаа гээшэбди. Энэ барилгада 200 кубометр бетон хэрэглэгдээ юм,—гэжэ бригадир нүхэр Ботясов хөөрэнэ.

Үнэхөөрөөшье энэ бригадынхид түрүүшээр шэнэ ажалдаа дүршэжэ байхадаа элдэбын бэрхэшээлтэй ушарһан юм. Теэд Баянголой нүүрһэшэд ехэ бэрхэшээлтэй ушарха бүридөө улам дүршэлтэй боложо байгаа. Уданшьегүй бригадын гэшүүн бүхэн имагтал оролдолгын ашаар барилгашанай баян дүршэлтэй боложо, ажал хүдэлмэреэшье урагшатайгаар ябуулжа эхилһэн байна. Бригадын гэшүүд—нүүрһэшэд Жаргалов, Шелкунов, Бальчиков болон бусад республикынгаа 35 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябадаг. Эдэ нүхэдэйнгөө жэшээгээр бусадшье хүдэлмэришэд үдэр бүриингөө даабариие холо үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүнөө бригадынхидай түмэр бетоноор барижа байһан, газар дорохи уһа һородог станци, юумэ буулгаха камеранууд болон подстанци ойрын хэдэн һараһаа ашаглалгада үгтэжэ, һайн шанартай шулуун нүүрһэнэй малтагдажа эхилхэ сагынь ойртоо.

А. Ткач.

Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» артельдэ комсомолка басаган Евгения Алексеева машинын ээрсэгтэ утаһа оройгшоор долоодохи жэлээ ажаллажа байна. Мүнөө Евгения республикынгаа 35 жэлэй һайндэрые угтуулан ажаллахадаа үдэр бүриингөө даабариие 130—150 процент дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** нүхэр Евгения Алексеева ажаллажа байна.

З. Веснинагай фото.

Мүрысөөнэй далайсые үргэдхэнэ

БМАССР-эй 35 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ жагсаһан манай Ээрын леспромхозой шпалозаводойхид эдэ үдэрнүүдтэ бүришье эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Заводоймнай хүдэлмэришэд һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан түсэбһөө гадуур үдэр бүри 52 шпал гаргахабди гэһэн социалистическэ уялга абаад, Шулуутайн, Онохойн шпалозаводойхидые мүрысөөндэ уриба.

Хүдэлмэришэднай хэлэһэн үгэдөө заатагүй хүрэхын тула өөһэд хоорондоошье мүрысөө дэлгэрүүлэнхэй юм. Эдэбхи ехэтэйгээр ажаллаһан заводоймнай хүдэлмэришэд хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэжэ, энэ мүрысөөндэ ехэхэн амжалта туйлаба. Түсэбһөө гадуур 4515 гаран шпал һайн шанартайгаар хэгдээ гэхэ гү, май һарын түсэб 7718 шпалаар үлүүлэн дүүргэгдээ.

Заводоймнай хүдэлмэришэдэй дунда үргэнөөр ябуулагдадаг ойлгууламжын болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин, мүн түрүүшүүлэй үнэтэ үүсхэлые ажал дээрээ үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар иимэ амжалта туйлагдаа. Жэшээлхэдэ, ороной суута шахтёрнууд Н. Мамайн, А. Кольчик гэгшэдэй үүсхэлээр ажаллаашад заводтомнай үдэр бүри олошорно. Александр Кольчикын үүсхэлые дэмжэһэн хүдэлмэришэднай ажал дээрээ түрүү технологи үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, түүхэй хэрэгсэл гамтайгаар гаргашална, шпал бүхэнэй үнэ сэн химдаруулхын түлөө шармайн оролдоно.

Завод соо түхеэрэгдэһэн харуулгын самбарта түрүү хүдэлмэришэд Р. Ивановой, А. Хасмутдиновай, Д. Семеновагай болон бусадай нэрэнүүд холоһоо харагдажа байдаг. Эдэ нүхэдэйнгөө жэшээгээр бусадшье хүдэлмэришэднай ажаллахадаа мүрысөөнэйнгөө далайсые улам шангадхан, түрэл заводоо түрүү зэргэдэ гаргана.

И. Мельников, шпалозаводой ахалагша мастер.

Республикын культурын хүдэлмэрилэгшэдэй съездые бэлэдхэлтэйгээр угтаха

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй съезд зарлаха тухай КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, республикын Министрнүүдэй Советэй шиидхэбэри Сэлэнгын аймагта халуунаар угтагдаа.

Манай аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлэй эсэс хүрэтэр үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха, мяха абалгые 34 процентээр дээшэлүүлхэ, бүхы малайнгаа тоо толгойе 200 мянга хүргэхэ, хонин бүриһөө 3 килограммһаа дээшэ бэшэ нооһо хайшалха гэһэн социалистическэ шэнэ уялга абаад, эдэбхи оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Энэ харюусалгатай зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ культурын хүдэлмэрилэгшэдэй үүргэ нилээд ехэ. Гэхын дашарамда, һүүлэй жэлнүүдтэ партийна организацинуудай хүтэлбэри доро ажалшадай культурна эрилтые һайнаар хангаха талаар зарим тэды амжалта туйлагдаа. Культурын эмхи зургаан олошороо, тэдэнэй хогшол хэрэгсэл элбэгжээ, хэжэ байһан хүдэлмэриинь удхын, уранһайханай талаар яһала һайжараа гэжэ тэмдэглэмээр. Аймаг соомнай хүдөөгэй 9 клуб, колхозой 2 клуб, хүдөөгэй 9 библиотекэ, Культурын 2 байшан, аймагай болон үхибүүдэй библиотекэнүүд, «Шахтёр» гэжэ кинотеатр, Гусиноозерск городтохи Культурын ордон, мүн олон улаан булан, культбаза хүдэлжэ байдаг.

Культурын хүдэлмэриин саг үргэлжэ һайжаржа байһаниие аймагай центртэ һаяхан үнгэргэгдэһэн уранһайханай бүлгэмүүдэй харалга гэршэлжэ үгэнэ. Урда жэлнүүдтэ үнгэргэгдэһэн уранһайханай харалгануудта орходоо энэ жэлэйхинь хамо ондоотойб гэхэдэ, уранһайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэридэ хонишод, һаалишад, дархашуул, механизаторнууд, элдэб мэргэжэлэй хүдэлмэришэд, багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд—ажалшад олоороо хабаадалсаһан байна. Энгельсын, Сталинай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозуудай, ажалай резервын училищиин уранһайханай бүлгэмүүд тус тусаа 30—50 хүниие хабаадуулжа шадаһан байха юм. Тэрээнһээ гадна, уранһайханай бүлгэмүүдэй мүнөө жэлдэ болоһон харалга дээрэ искусствын олон ондоо жанраар уранһайханайнгаа, удхынгаа, гүйсэдхэхэ мэргэжэлэйнгээшье талаар олонхи коллектив горьтойхон амжалтатай байгаа.

Тэндэ эгээл һонирхолтойнь юун байгааб гэхэдэ, бурят арадай дунда дэлгэрһэн хатар, дуун, хүгжэмтэ зохёолнууд, мүноонэй бурят композиторнуудай дуунууд болоно. Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой уранһайханай коллектив (клубые даагшань Тугутов, уранһайханай хүтэлбэрилэгшэнь Михайлов-Барадиев) В. К. Халматовай «Һаалишад» гэжэ нэгэ үзэгдэлтэй зүжэг бурят хэлэн дээрэ харуулаа. Дарима һаалишанай рольдо колхозой тугалшан Тугутова тусгаар бэрхээр наадажа, харагшадые ехээр һонирхуулаа. Энэ зүжэг колхоз дээрэхи байдалда тааруу, бурят хубсаһа хунарай ураар оёгдоһон байжа, олондо ойлгосотой, удха һайнтай зүжэг боложо шадаа. Энэ клубай хатаршад бурят барилдаашадай, урилдаашадай хатар, ёохор нугархай бэрхээр, солбон соггтойгоор хатаржа, хамаг харагшадта халуунаар угтагдаа. Колхозой һаалишад Бадмажапова, Цыцыкова гэгшэд бурят дуунуудые ханхинаса дуулажа, харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ баһал хүртэһэн байна.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой уранһайханай бүлгэмэйхид Д. Аюшеевэй «Парти тухай дуу», Ж. Батуевай «Залуушуулай марш» олоороо дуулахадаа, мэргэжэл шадабари һайнтай, эмхитэй эетэйгээр уранһайханай харалгада бэлэдхэһэнээ гэршэлээ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой коллектив (клубые даагшань К. Дандаров) уранһайханай хүгжэмтэ монтаж табижа, бүхы дэлхэйн ажалшан арадай эб найрамдалые магтажа, дайн сэрэг сарахые уряалан, угаа ехэ удхашанартай зохёол бэлдэһэн байгаа. Һүүлээрнь тус коллектив аймаг соохи хэдэн колхозоор ябажа, тэрэ монтажаа дахин дахин харуулһан байна.

Аймагай Культурын ордоной дэргэдэхи уранһайханай бүлгэмэйхид удхаараашье, уранһайханайнгаа талааршье үндэр дээдэ сэгнэлтэ үгэмөөр дуу, хатар, элдэб номер гүйсэдхөө. Тус клубай хүтэлбэрилэгшэд Ниндупова, Ушакова, Суетина, Корнильцева гэгшэд үсэд нэтэрүүгээр, үдэр һунигүй шахуу хүдэлмэрилжэ, бүлгэмэйхидээ ехэхэн творческо амжалтада асаржа шадаһыень тэмдэглэмээр.

Манай аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэд имагтал уранһайханай бүлгэмэй хүдэлмэрие һайжаруулаад, һанаагаа амараагүй. Республиканска уранһайханай харалгада бэлэдхэхэ зуураа, колхоз, совхоз, РТС, промышленна предприяти дээгүүр үнгэргэгдэһэн ажалшадай хамтын суглаан дээрэ культурын хүдэлмэрилэгшэд тоосоото элидхэлээ хэжэ, аймагай конференцидэ 120 хүниие эльгээһэн байгаа. Июниин 13-да эхилһэн аймагай культурын хүдэлмэрилэгшэдэй конференци дээрэ делегадууд дүй дүршэлөө абалсаһан, аймгүйсэдкомой культурын таһагай хүдэлмэриие ехээр шүүмжэлһэн, тэрээнһээ гадна, клуб, библиотекэ гэхэшэлэн культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дутуу дундые элирүүлжэ, балшыса гаргаһан, саашанхи зорилгынь тодорхойлжо үгэһэн байна.

Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой клуб бүхы хэрэгсэлээр хүсэд хангагданхай, залуушуулай, ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг, харуулан ойлгуулха агитаци шадамараар хэрэглэдэг байха юм. Тэрэ клубта үе үе болоод лэ лекци, хөөрэлдөөн, элидхэл элдэб асуудалаар боложо байдаг гэжэ конференци тэмдэглээ. Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Тохойн культбазын эрхим хүдэлмэри баһа һайшаагдаа. Энэ культбазада шатар, даам, домино, хүгжэмэй инструмент булта бии; хэдэн газетэ, журнал захилаар абтадаг; наймаалагшагүй ларек, бани бии болонхой. Культбазые даагша нүхэр Балбаров нарин нягтаар табиһан түсэбэйнгөө ёһоор хөөрэлдөө, лекци, элидхэл хэхынгээ хажуугаар, социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргаха суглаа үе үе болоод лэ үнгэргэдэг.

Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хүдөөгэй библиотекын үүргэ айхабтар ехэ. Ородой, советскэ уранзохёолшодой ном олоной дунда тарааха, түрүү хонишод, һаалишад, гахайшад болон бэшэшье ажалшадай дүй дүршэл андалдуулха, абалсуулха талаар Ноёхоной хүдөөгэй библиотекэ ехэхэн амжалта туйлаа гэхэдэ болохо. Тэрэ библиотекын уншагшад жэлһээ жэлдэ олошордог, номойнь фонд ехэ боложол байдаг. Ноёхоной библиотекын хүдэлмэрилэгшэд холын гүүртэ, отарануудта ходо ном абаашажа уншуулдаг, уншагшадай конференци үнгэргэдэг. Һаяхан Жамсо Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала» гэжэ романаар уншагшадай конференци эмхидхэгдээ.

Ажалшадта кино харуулха талаар баһал ехэ хүдэлмэри манай аймагта хэгдэнэ. Колхозой центр, хүдэлмэришэдэй тосхон бүхэндэ стационарна киноустановко тодхогдонхой, мүн нүүдэл 3 киноустановко аймаг соогуур ябажа, ажалшадта кино харуулалсадаг. Киномеханигууд Д. Дымбрылов, Ю. Лосев, Б. Рафиева гэгшэд кино харуулхадаа абяаень, һаруул тодыень шадамараар тааруулдаг, үдэрһөө үдэртэ өөһэдыенгөө мэргэжэл дээшэлүүлдэг нүхэд юм.

Манай аймагай культурын эмхи зургаанууд лекци уншалгада онсо анхарал хандуулдаг. Энэ хүндэтэ хүдэлмэридэ багшанар, врачууд, инженерно-техническэ, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын мэргэжэлтэд олоороо хабаадалсадаг болоо. Лекторнүүдэй тоодо политическэ ба научна эрдэм ухаа дэлгэрүүлхэ обществын 90 гэшүүд бии. Энэ жэлэй 5 һарын туршада штатна бэшэ лекторнүүд хамтадаа 280 лекци уншаа.

Март һарада багшанарай уранһайханай бүлгэмүүдэй хоорондо мүрысөөн үнгэргэгдэһэн, тэрэ мүрысөөндэ эхин, долоон жэлэй, дунда һургуулинуудай олонхи багшанар хабаадажа, урдань үзэгдөөгүй шэнэ хэмжээ-ябуулга үүсхэһэн, ажалшадые айхабтараар һонирхуулһан байна. Майн тэнгэһээ хойшо үхибүүдэй техническэ болон гар урлалай творчествын выставкэ нээгдэнхэй. Тэрэнһээ гадна, үхибүүдэй уранһайханай коллективүүдэй хоорондо харалга үнгэргэгдөөһэн. Культурын эмхи зургаанууд наукын, түрүү дүй дүршэлэй туйлалта дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ аймагай партийна организацида айхабтар ехэ туһа хүргэдэг.

КПСС-эй айкомой үүсхэлээр һаалишадай зүблөөн колхозой фермэнүүд дээгүүр үнгэргэгдэдэг болоо. Тиимэ зүблөөнүүд бодото ажал дээрэ һаалишадай дүй дүршэлөө абалсаха, дутуу дундаяа ололсохо, саашанхи гол зорилгоёо оножо олохо болоходонь ехэл таарамжатай хэмжээ-ябуулга байһанаа харуулаа. Энэ жэлэй түрүүшын 5 һарын туршада үнеэн бүриһөө 1025 литр һү һаажа, социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн «Путь Ильича» колхозой фермэ дээрэ түрүүшын тиимэ зүблөөн болоо. Тэрэнһээ гадна, түрүү луговодуудай суглаан Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо болоо һэн. Энээхэн жэшээ дээрэһээ түрүүшүүлэй зүблөөн ямараар үнгэрдэг бэ гэжэ ойлгохо байхат: июниин 14-нэй үглөөгүүр колхоз, совхозуудай бүхы шубуушад Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ажабайдалтай танилсаһанай удаа фермэдэнь ошожо, шубуудайнь гэр байра, эдидэг хоол, яажа харууһалдаг байһаниие шэнжэлжэ үзөөд, колхозой эрхим шубуушад Д. Бальжинов, Ц. Ванданов, Ш. Ахметханов гэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, дүй дүршэлөө андалдаһан, абалсаһан байха юм. Удаадань Убукун голой эрьедэ намжаа һайхан нугада түрүүшүүл сугларжа, «Аймаг соо шубуу үсхэбэрилхэ, харууһалха хүдэлмэриин ябаса, саашанхи зорилго» тухай КПСС-эй айкомой секретарь М. М. Могноновой элидхэл шагнаһан байна. Элидхэлэй һүүлээр, «Путь Ильича» колхозой шубуушан М. Алексеева, «Коммунизм» колхозой шубуушан Л. Гармаев, колхозой түрүүлэгшэ Б. Нимаев болон бусад шубуу үсхэбэрилхэ тухай хэлэбэ.

Энэ жэшээ тухай хөөрэһэн ушар юуб гэхэдэ, культурын эмхи зургаанай хүдэлмэри хадаа орон доторхи политическэ болон ажахын зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ сэхэ шэглүүлэгдэнхэй байхаһаа гадна, колхоз, совхоз, фермэ, отара бүхэнэй урда табигдаһан гол зорилготой тааралдаһан, парти, правительствын хараа шугам бүримүһэн дэмжэһэн байха, политическэ, ажалай асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэг улам хурдадхаха гэһэн уг зорилготой байха зэргэтэй.

Абаһан уялгаяа бэелүүлхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэжэ, манай түрүү хүнүүд шэнэ илалта туйлажа шадаа. Жэшээнь, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан П. Жалсанова 5 һарын туршада үнеэн бүриһөө 2158 литр һү һаагаа; XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Т. Цыденов 100 эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаад байна; «Путь Ильича» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Аверин, парторганизациин секретарь нүхэр Афанасьев) үнеэн бүриһөө 1025 литр һү һаагаад, зунай ногооной үедэ һү һаалгаяа дээшэлүүлжэ, абьяастайгаар ажаллажа оронхой.

Гэбэшье, манай аймагые юрэнхы дээрэнь хараха болоо һаа, абаһан уялганууда үшөөл ааляар дүүргэжэ байнабди. Энээндэ аймаг соохи культурын эмхи зургаанай хүдэлмэрилэгшэд баһал бага бэшэ зэмэтэй гэжэ тоолохоор болоно. Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудай клубууд (даагшанарынь Цыбикдоржиев, Очирова), мүн Сэлэнгын хониной совхозой клуб эдэбхитэд үсөөнтэй, уранһайханай бүлгэмэй хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулдаггүй, клубайнгаа хогшол хэрэгсэл арьбажуулдаггүй байһаниинь гэмшэлтэй. Аймгүйсэдкомой культурын таһаг (даагшань Жамбалов) мэдэлдээ байһан клуб, библиотекэ, культбаза бүхэнэй хүдэлмэриие тодорхойгоор хүтэлбэрилдэггүй, хэрэгтэй туһаламжа үзүүлдэггүй гэхэдэ алдуугүй.

Сталинай, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай зарим культбаза яһала һайнаар түхеэрэгдэнхэй байбашье, социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргаха, малшадай үдэр үнгэргэхэ талаар биратай ажал ябуулнагүй. Имагтал уласхоорондын байдал тухай лекци уншагдадаг байбашье, шажанда эсэргүү пропагандын, элүүр энхэ байдалай, хүмүүжүүлхы удхашанартай бэшэшье темээр лекци, элидхэл хэгдэнэгүй. Манай арадай урда парти, правительствын табиһан зорилгые бэелүүлхын түлөө ажалшадые элсүүлхэ, партийна, советскэ ажахын органуудта туһаламжа үзүүлхэ гэһэн уялгатай культурын эмхи зургаанууд, тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа съезд бэлэдхэл ехэтэйгээр угтахын хойноһоо хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ, дүй дүршэлөө бултыень элсүүлэг лэ!

С. ЦЫБЕНОВ,
КПСС-эй Сэлэнгын айкомой секретарь.

ФРГ-һээ Москвада байдаг посольствын газаа болоһон буруушаалай демонстраци

Бонндохи Советскэ посольствын газаа июниин 20-до Советскэ Союзда харша элдэб аашанууд гаргагдаа. 400 шахуу хулигаанууд, үймөө татагшад посольствын газаа суглараад, Советскэ Союзые доромжолһон үгэнүүдые хашхаралдаһан, посольствын байшангые шулуудаһан, бэхэтэй лаґбангаар шэдэһэн байна. Эртэлжэ ерэһэн полициинхид замаа алдаһан хулигаануудай аашалалдажа байхада мүртэйгөөр хорёогүй, тараагаагүй байха юм. Тиихэлээрээ ФРГ-гэй засаг СССР-эй посольствын аюулгүй байдалые хангаха өөһэдынгөө сэхэ уялгые дүүргээгүй.

Советскэ Союзда эсэргүү хэгдэһэн энэ фашистска аашанууд Москвада ажалшадай дурые ехээр гутаагаа. Июниин 23-да Москвагай бүлэг студентнүүд, ажалшад ФРГ-гэй посольствын байшангай урда сугларжа, буруушаалай демонстраци хэбэ. Демонстрантнууд иимэ лозунгнуудые: «Дай үүсхэгшэд үгы болог!», «Баруун Германиин үһөө хэһаа һанагшад, эшэхээ яанат!», «Советскэ Правительство мандаха болтогой», Венгерскэ Арадай Республика мандаха болтогой!», «Фашизм үгы болог», «Сталинградаа бү мартагты»! — гэһэн лозунгнуудые абажа ябаа. Посольстводо дүтэлжэ ерээд демонстрантнууд, элшэн сайдай гаража, Советскэ посольствые сахин хамгаалха талаар ФРГ-гэй засагаархидай юундэ хэмжээ абаагүй тухай хэлэжэ үгэхыень эрилтэ табиһан байна.

(ТАСС).

Хурамша тосхонһоо баруун хойшоо ой модон соогуур хотирһон харгыгаар 3—4 километр ябабалтнай шоб шобогорхон, нюсэгэн оройтой хоёр хада талын сээжэ дээрэхи хүхэдтэл адляар харагдаха байха. Тиимэһээл, тээ баруун хойнонь, үндэр хадын үбэртэ мэлмэрээшэ ашагүй ехэ, түхэрсэн нуур үни урда сагта Хухэдэй нуур гэжэ нэрлэгдээ ёһотой. Энэ нуурай урда эрьенүүд хулһа, бургааһашьегүй — шунгахада тааруу зохид, хойто хажуунь ногоохон шугы модон гоё һайханаар хүбөөлнэ.

Хада нуур хоёрой хоорондохи налуу тэгшэ талмай дээрэ олон сонхонуудтай, ута гэр байранууд, хэдэ хэдэн сагаахан майханууд спортын талмайнууд, беседкэнүүд харагдана. Тойроод үзэсхэлэн һайхан байгаали, элдэб модо, бургааһан, үнгын сэсэгүүдэй хангалтама үнэр, нуур тээһээ һэрюухэн һэбшээн хүдэлнэ.

Июниин 14-нэй халуун үдэр. Огторгойдо нэгэшье үүлэгүй. Үндэр баханын дэргэдэхи трибуные тойроод зуугаад гаран һурагшад, багшанар, хүмүүжүүлэгшэд жэрыжэ зогсонхой. Һурагшад звено, отряд, бригадаараа ами амяараа таһаранхай байна.

4-дэхи классай һурагша Цырендоржо Дармажапов жагсаалай урда гараад, горноёо үлеэхэдэнь, ирагуу гоё абяан холуур зэдэлнэ. Горнын жабхаланта абяан доро барилгашадай бригадын староста Цыбикдоржиев, амаржа байгшадай бүлэгэй отрядай Советэй түрүүлэгшэ Цыбикжапов үндэр баханын хажууда ошожо, лагериин туг өөдэнь үргэнэ.

Лагериие нээлгын һайндэртэ ерэгшэ айлшадта октябрятанууд, пионернүүд үнгын сэсэгүүдэй баглаануудые барюулна. Һүүлээрнь һургуулиин директор Филипп Ефимович

Далбеев трибунада гараад, иигэжэ хэлэбэ:

— Һурагшад! Лагериин нээгдэһэнтэй дашарамдуулан, таанарые халуунаар амаршалнаб. Зундаа, ёһотой һайнаар, бэедээ туһатайгаар амархые хүсэнэб. Таанар, интернат-һургуулиин һурагшад тушаа парти, правительствомнай саг үргэлжэ анхаралаа табижа байна. Тиимэһээ ашыень харюулхын, коммунизм байгуулагшадай зэргэдэ эдэбхитэйгээр жагсахын тула эндэ һайнаар амараад, шэнэ хүсэтэйгөөр, бэлигтэйгээр һураха ёһотойт.

Удаань Иволгын аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшын орлогшо Мүнхэ Доржиевич Цыренов үгэ абаба:

— Амаржа байхадаа хүршэ колхоздоо туһалха гэжэ шиидэһэнтнай тон һайшаалтай байна. Таанадай нэгэ бригада манай огород ургуулагшадтай ажаллана, нүгөөдэ бригада нооһо хайшалалга дээрэ хүдэлхэнь. Амаржа байгаад элдэб хүдэлмэри хэжэ ажалай онол дүршэлтэй болоходотнай таанарта, мүн колхоздошье туһатай бшуу. Амаралтадатнай, ажалдатнай амжалта хүсэнэб.

Жагсаал дүүрэжэ, элдэб наадан, аттракционууд болоно.

Удэшын 9 час. Томо гэгшын түүдэг носоогдожо, ошонууд улаа буталан огторгой өөдэ хиидэбэ. Үхибүүдэй согтой хүхюун, энеэдэн хаа хааһаа соностоно. Түүдэг тойрон һуугшадай урда уранһайханай бүлгэмэйхид гаража ерээд, элдэб һонирхолтой номернуудые харуулна.

«Дэлхэйн студентнүүдэй үдэр», «Алдарта Байгалнай» гэжэ дуунуудые хоор дуулажа, бүгэдые һонирхуулба. Дуунай гоё хонгёо аялга ой модон соогуур зэдэлнэ. Толя Дашиев Миша Гармаев хоёр шадамар бэрхээр хатаржа, харагшадые баясуулаа. А. Досталиин «Ерээдүй» гэжэ шүлэг Володя Лобанов уран хурсаар уншаба. «Манай хүршэнэр» гэжэ кинофильмһээ нэгэ дуу Митя Цыдыповай дуулахадань шагнагшад альга ташалгаар угтаа. Үшөө хэдэн номернуудай гүйсэдхэгдэһэнэй һүүлээр элдэб наадан, ёохор, танца захалба.

Нуурай эрьедэ модоор хэгдэһэн талмайхан дээрэ танца наадахада ямар һонин, зохистойб даа! Хүхюун наадан, сэнгэлгэ орой болотор үргэлжэлжэ, хонгёо дуунууд, хүгжэмэй аялга удаан замханагүй...

...Үглөөгүүр эртэ горнын абяан доро үхибүүд унтариһаа һуга харайлдан бодожо, 20 минутын хирэдэ физзарядка хэжэ һэргээд, нуур тээшэ харайлдашаба. Тэдэнэр шэлэ хүзүүгээ, нюур гараа угаагаад, унтаряа заһажа, хуряагаад, шугын захада модон доогуур табяатай столнуудта һуужа, амтатайгаар шанагдаһан эдеэ хоолоо барина. Үхибүүдэй эдеэ 9-дэхи классай һурагшад 8 басагад хэдэг юм. Эдэниие һурагша Нина Раднаева хүтэлбэрилнэ. Улан-Удын 1-дэхи интернат-һургуулиин һурагшадай лагерь энэ үзэсхэлэн һайхан газарта нёдондо нээгдээ һэн. Эндэ мүнөө жэлдэ эхэ эсэгэгүй 15 үхибүүд тусхай амархаяа, 8-дахи, 9-дэхи классуудай 75 хүбүүд, басагад амаржа байгаад, ажал хүдэлмэри хэлсэхээ ерэһэн байгаа.

Багашуул бүхэли зундаа амарха юм. Эдэниие ажалда дүршэлтэй болгохын тула лагериие даагша нүхэр Ефимова, хүмүүжүүлэгшэд нүхэд Тогочиева, Батомункуева оролдоно. Хамтын уншалга, экскурси, шунгалга гэхэ мэтэһээ гадна, үхибүүд лагериингаа дэргэдэ түлеэ хахална, хартаабха сэбэрлэнэ, барилгын талмайда модо, шулуу зөөлсэнэ.

Лагериин байранууд үшөө дуталдана. Тиимэһээ һурагшадай хүсөөр байрын хоёр гэр, столово болон бусад барилганууд хэгдэхэ юм. Энээнэй тула 40 кубометр модо, ниилээд ехэ шулуу, мүн хүршэ колхоздоо 300 кубометр модо барилгашад бэлдэхэ байна.

Дүршэлтэй барилгашад Дансаран Санданов, Михаил Мердвин гэгшэдэй хүтэлбэри доро һурагшад барилгын хүдэлмэритэй танилсана. Мүнөө тэдэнэр гэрэй һуури табижа, газар малтажа, гэрэй торхонуудые бодхоожо, модо, шулуу бэлдэжэ байнхай.

18 хүнһөө бүридэһэн бригада «Коммунизм» колхозой огород дээрэ элдэб хүдэлмэри хэнэ. Эдэнэр саашадаа силос даралгада, үбһэ хуряалгада ябаха юм.

Интернат-һургуули лагерьһаа 3—4 километрын газарта огород тариинхай. Тэндэ 5 гектарта хартаабха, капуста, үгэрсэ ургана. Эдэнэй хойноһоо 9 хүнһөө бүридэһэн бригада харууһалдаг.

Үдэшэн тээшэ Хухэдэй нуур дээгүүр хүхюун энеэдэн, шаг шууяан таһалдалгүй зэдэлжэ, шугы, бургааһан соогуур холуур сууряатадаг болонхой. Эрье дээрэ модоор баригдаһан талмайхан дээрэһээ хүрин бэетэй хүбүүд, басагад уһа руу һүрэжэ, шуран хурданаар тамарна. Нуур дээгүүр сэнгэжэ тамарха гэбэл гурбан онгосо байха, нэгэниинь мотороор ябуулагдадаг.

Үгышье һаа, спортын талмай тээшэ ошожо харая. Тэндэ бүмбэгэ гараараа өөдэнь сохижо, хүлөөрөө үтьхэлжэ байгшадтай арга бэшэ ушархат. Үхибүүдтэ спортын элдэб хэрэгсэлнүүд үгтэнхэй. Эдэнэй дунда залуу спортсменууд бэе бэсэ һорилсожо, ходо мүрысэжэ байна. Һаяшаг хүршэ колхозойнгоо залуушуулай волейболоор эндэхид уулзажа, айлшадаа шүүһэн байна.

Ажаллажа, амаржа, сэнгэжэ, наадажа үдэрөө үнгэргэһэнэй һүүлээр үхибүүд унтахынгаа урда жагсаалда байжа, үдэртөө юу хэһэн тухайгаа хүтэлбэрилэгшэдтөө рапортоволдог, үглөөдэрэйнгээ даабари абадаг.

Лагериинхидай үдэр иимэ һонирхолтойгоор, олондо туһатайгаар үнгэржэ, үхибүүд бэе махабадаа бэхижүүлнэ, ажалай дүй дүршэлтэй болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (дээрэһээ доошо) 1. Хухэдэй нуур дээрэ. 2. Үхибүүд волейбол наадажа байна. 3. Багашуул ойдо сэнгэһэнээ бусажа ябана. 4. Эдир барилгашад ажаллажа байна.

А. БАДАЕВ.

КПЧ-гэй ЦК-гэй XI съезд хүдэлмэреэ дүүргэбэ

ПРАГА, июниин 21. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Чехословакиин Коммунистическэ партиин XI съезд мүнөөдэр хүдэлмэреэ дүүргэээ.

Түгэсхэлэй заседани дээрэ һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Р. Барак үгэ хэлэхэдээ, партиин хүтэлбэрилхы органуудай һунгалтын дүнгүүдые соносхоо. КПЧ-гэй ЦК-гэй 97 гэшүүн, 50 кандидат һунгагдаа. Центральна шалгалтын комиссиин 25 гэшүүн һунгагдаба.

КПЧ-гэй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тушаа резолюци бэлэдхэн зохёохо комиссиин түрүүлэгшэ Я. Доланскида үгэ үгтэбэ. Партиин Центральна Комитедэй болон Центральна шалгалтын комиссиин ажал-ябуулгые хүсэдөөр һайшааха, мүн социализм байгуулхын түлөө тэмсэлэй директивэнүүд болохо байһан XI съездын резолюциин проектые һайшааха гэһэн дурадхал тэрэ оруулаа. Партиин Уставта зарим хубилалта оруулха гэжэ Я. Доланский дурадхаба. Я. Доланскиин оруулһан дурадхалнуудые съезд нэгэн дуугаар баталаа.

Съездые нээхэдээ нүхэр А. Новотный тобшо үгэ хэлэһэн байна. Тиихэдээ, социализм байгуулгые түгэсхэхэ зорилгоор съездын баталан абаһан шиидхэбэри заабол дүүргэгдэхэ гэжэ найдажа байһанаа тэрэ элишэлэн мэдүүлээ. Эдэ шиидхэбэринүүдэй лаб дүүргэгдэхэ байһанай найдабари юуб гэхэдэ, парти арад хоёр бата бэхи нэгэдэлтэй. Чехословаки социалистическэ лагерьта, уласхоорондын революционно хүдэлөөндэ хамаадала, мүн Советскэ Союзтай хэтэ мүнхын холбоо барисаатай гэжэ хэлэхэ зуураа, съездын хүдэлмэридэ хабаадалсан ахадүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудай делегадуудта А. Новотный баясхалан хүргөө.

Нүхэр Новотныи үгэ хэлэхэдэ, нэрьемэ альга ташалганууд болоо, «Советскэ Союз мандаха болтогой!», «Советско-чехословацка хани барисаан мандаха болтогой!», «Дэлхэйн революционно хүдэлөөн мандаха болтогой», «Эб найрамдал мандаха болтогой!» гэһэн юрөөлнүүд табигдаа.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, КПСС-эй Центральна Комитедтэ Чехословакиин Коммунистическэ партиин XI съездын эльгээхэ амаршалгые съездын делегадууд ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба.

Съезд хаагдаһан дээрэ соносхогдоо.

Съездын делегадууд «Интернационал» дуулаһан байна.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин XI съезд угаа ехэ политическэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ, Чехословакиин Коммунистическэ партиин зэргын бата нэгэдэлтэй байһыень, тэрэнэй марксизм-ленинизмын агуухэ һургаалда, пролетарска интернационализмын хэрэгтэ хизаарлашагүй үнэн сэхэ байһыень харуулаа.

КПЧ-гэй ЦК-гэй пленум

ПРАГА, июниин 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** Чехословакиин Коммунистическэ партиин XI съездын хүдэлмэреэ дүүргэһэнэй һүүлээр, партиин XI съездээр һунгагдаһан КПЧ-гэй Центральна Комитедэй пленум болоо. Пленум КПЧ-гэй ЦК-гэй хүтэлбэрилхы органуудые һунгаһан байна.

КПЧ-гэй ЦК-гэй политбюрое доро дурсагдаһан составтайгаар пленум һунгаа.

Политбюрогой гэшүүд: К. Бацилек, Р. Барак, П. Давит, Я. Доланский, З. Ферлингер, И. Гендрих, В. Копецкий, А. Новотный, О. Шимунек, В. Широкий;

КПЧ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд: Я. Глина, Л. Янковцева, Р. Стрехай.

КПЧ-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретаряар нүхэр А. Новотный нэгэн дуугаар һунгагдаба.

КПЧ-гэй ЦК-гэй секретарьнуудаар О. Черник, И. Гендрих, Б. Келер, В. Крутина, В. Коуцкий һунгагдаа.

Секретариадай гэшүүдээр А. Крчек, Ф. Зупка һунгагдаһан байна.

Партийна хиналтын комисси мүн лэ һунгагдаба. Комиссиин түрүүлэгшэ—Я. Гарус.

КПЧ-гэй Центральна шалгалтын комиссиин заседани дээрэ Центральна шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр И. Штетка һунгагдаһан байна.

Венгриин Гүрэнэй суглаанай сесси хаагдаба

БУДАПЕШТ, июниин 21. (ТАСС). Венгриин Арадай Республикын Гүрэнэй суглаанай сесси мүнөөдэр хүдэлмэреэ дүүргэбэ. Гурбадахи табанжэлэй түсэб тушаа директивэнүүд тухай хуулиин проектые сесси нэгэн дуугаар баталаа.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Бүхы дэлхэйе «дайнай богоһо дээрэ» асарһан аюулта замаараа уласхоорондын харилсаан саашаа ошожо шадахаяа болиһониинь гадаадын политикын урбалта, хубилалта ажаглажа байдаг хүн бүхэндэ эли байгаа ёһотой. «Дайнай богоһо дээрэ» уласхоорондын байдалые тэнсэлдүүлээд хажууһаань хаража байхые хүсэдэг хүнүүд гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае саашадань улам һүжэрөөн муудуулхадаа хүн түрэлтэндэ түүхэ соонь үзэгдөөгүй бэрхэшээл, аюул тохёолдуулха болоно. «Ганса ошонһоо гал боложо, дэлхэйгээ дүрөөжэ шатаажа, олиггүй хүндэ оһолдо оруулжа шадахаар материал дэлхэй дээрэ бии болошоод байна» гэжэ Н. С. Хрущев англиийска элитэ эрдэмтэ Бертран Расселдэ бэшэһэн бэшэг соогоо тэмдэглээ һэн.

Энэ аюулые арилгахын, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдал тогтоон бэхижүүлхын тулада уласхоорондын харилсаанай саашанхи хүгжэлтые зохихо замдань залан оруулха шухала болоод байна бшуу. Эгээ энэ үедэ хүн түрэлтэнэй урда хоёр зам харагдажа байна: түрүүшынхинь—«хүйтэн дайн» тухай хашхаралдадаг хүнүүдэй хажуу тээшээ гаража ядашаһан, үнэндөө хадаа халуун дайн худар хүн зониие хүтэлхэ гэһэн зам; нүгөөдэнь—«хүсэ баримталха» гэдэг хооһон шууяата политикые таһа буруушаажа, гүрэнүүдэй эбтэй оршон байлсахын тулада нарата дэлхэйн арадуудта саашанхи һаруул һайхан хубиа заяаень заажа үгэһэн зам болоно.

Бүхы арадуудай һанал хүсэлдэ тааруу хоёрдохи замынь заабол илалтада абаашаха табисууртай. Мүнөө үедэ уласхоорондын харилсаае энэ замда залажа оруулхаар арга боломжо, шадал хүсэн бии. Тэрээн тушаань Советскэ Союз хэлэдэгшье гээшэ. Уласхоорондын байдалые узууараарнь һайжаруулжа шадахаар, эли тодо, үргэн программа бэлдээд советскэ гадаадын политикын хүтэлбэрилэгшэд баруун гүрэнүүдтэ дурадхаа бэлэй. Баруун, Зүүн гүрэнүүдэй хоорондохи зүблөөе правительствонуудайнь толгойлогшодой хабаадалгатайгаар зарлаха тушаа хахад жэлэй урда тээ Советскэ правительствын оруулһан дурадхал бүгэдэниитын һайшаалда хүртэһэн байна. Һүжэржэ байгаа дайнай аюулһаа гаргалсаха арга боломжыень арадуудта заажа, һанаа сэдьхэлыень энэ дурадхал эзэлжэ шаданхай. Олонхи ороной, тэрэ тоодо США-гэйшье, правительствонууд дээдэ тушаалтанай зүблөө зарлаха баатай болоһониинь гайхалгүй. Зүгөөр, тус дурадхалые зарим баруун гүрэнүүдэй зүбшөөжэ байжа гүйлдэһэниинь аманһаа адхарһан хуурай үгэнүүд байһанаа уданшьегүй харуулаа һэн. Арадуудай бодоһон бодолдо туд харшаар аашалан, США-шье, Англишье, Францишье дээдэ тушаалтанай зүблөө зарлаха тээшэ гансашье алхам хээгүй байһаар. Харин тэдэнэр зүблөө зарлалгые буруу һүргэхэ, ядаха сагтаа болзорынь хойшолуулхын хойноһоо горьтойхон оролдолго гаргаһан байха юм шуу.

Түрүүшээр баруун оронуудай зонхилхы ахамад зүблөөндэ бэлэдхэлэй элдэб эсэ асуудалаар ута унжагай шашалдаа гаргаһан байна. Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй уулзахын урда тээ элшэн сайдуудай хоорондо элдэб асуудалаар хэлсээ хэхээр гэһэн эрилтэ тэдэнэр табижа ороо һэн. Энэ мэтын хэлсээн, хөөрэлдөөн зүблөө зарлахада һаад тойбо татажа болохо гэжэ хэлэбэшье, Советскэ правительство тэдэнэй эрилтые зүбшөөрэн хүлсэжэ абаа бэлэй. Апрель һарада эхилээд, хоёр һарын туршада Москвада үргэлжэлһэн элшэн сайдуудай хэлсээн Советскэ правительство ажаглалта, һэргылэмжын зүбтэй байһаниие баталаа. СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон харнин хэдэн гүрэнүүдэй элшэн сайдуудай хоорондо Москвада болоһон хэлсээнэй үедэ ямаршье һаадгүй шиидхэгдэжэ боломоор, шухалын шухала удхашанартай, арадуудай амгалан байдалые хүлгүүлжэ байһан мүнөө үеын асуудалнуудые бэшэ правительствонуудай зүбшэн хэлсэлгэдэ Советскэ правительство табиһан байгаа. Тингэхэ зуураа ядерна буу зэбсэг хорихо, тэрэниие туршахаяа болихо тушаа асуудалнуудые Советскэ правительство түбхын түрүүн табиһан юм. Советскэ правительствын дурадхалые ханамжатайгаар хаража үзөөд, хоёр талын хоорондохи харилсаае һайжаруулхын тулада баруун гүрэнүүд хаба шадалаа гаргаха аабза гэжэ һанахааршье байгаа һэн даа. Харин тэдэнэр Зүүн Европын байдал, Германиин нэгэдэл гэхэ жэшээнэй элдэб эсэ асуудал зүбшэн хэлсэхэ эрилтэ табижа байжа, ондоо харгыгаар оодоролдон ошоо һэн.

Эйзенхауэртэ болон Англи, Францини правительствын толгойлогшонорто Н. С. Хрущевой эльгээһэн бэшэгүүд, Москвада болоһон элшэн сайдуудай хэлсээнэй тунхаглагдамал документнүүд баруун гүрэнүүдэй толгойлогшонорой умахай, орёолхуу аашануудые хойшолонгүй хобхо сохижо хаяна бшуу. Баруун гүрэнүүдэй дээдэ тушаалтад зүблөө зарлаха гэжэ үнэхөөрөө һанана гээшэ гү, али хожомынь Советскэ Союзые «үгээ ойлголсохын аргагүй» байба гэжэ гэмнэхэ һэдэлгэтэй зүблөөнэй бэлэдхэл буруу һүргэхын тулада зорюута аашалалдана гү гэжэ Советскэ правительствын толгойлогшо сэхэ тулган асуудал табиһан байна.

Уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулха хүсэлэнтэй бүхы бүмбэрсэг дээрэхи арадууд бултадаа эб найрамдалые бэхижүүлхэ зорилготой Советскэ правительствын шэнэ алхамые һайшаан дэмжэнэ. Тингэхынгээ хажуугаар, дээдэ тушаалтанай зүблөөнэй бэлэдхэлые унжагайруулһан, бузагайтуулһан баруун гүрэнүүдэй урда сэхэ бүхэеэ хэлсэхээр болоо гэһэн эрилтэ табина.

Правительствын толгойлогшонорой зүблөөе буруу һүргэжэ болохогүй гэһэн Советскэ правительствын уряада баруун гүрэнүүдэй зонхилхы ахамадай зүбшөөрэнги хэбэртэй болоходонь, тэдэниие үнэн зүрхэнһөө өөһэдынгөө һанал бодолые гаргадаг болошобо, мүнөө сагай шухала гэгшын асуудалые зүбөөр шиидхэхые һанаа бэшэ аа гү гэжэ һанаалаа һамааруулхаар бэшэ байха. Жэшээнь, сагаание хараар харааһан Даллес дээдэ тушаалтанай зүблөөнэй урда тээхи бэлэдхэлые саашадань үргэлжэлүүлхэ дурагүй байгаа ха, имагтал «пропагандаяа ябуулха зорилготой» гээшэ ха гэжэ байжа Советскэ Союзые гэмтэй болгохын хойноһоо олиггүй яарана, оролдоно. Н. С. Хрущевой Эйзенхауэртэ эльгээһэн бэшэгэй толилогдоһоной удаа баруунай ээрхэг гүрэнүүдэй хэблэл Советскэ Союзда хоролхожо элдэбээр хардаһан, шэнэ шууяа татаһан байгаа. Тэдэнэр Советскэ Союзые, эб найрамдалда дуратай гадаадын политикыень балартуулхын тулада элдэб эрээн шэрэ будаг гамнангүй бэшэдэг болоод байна.

Баруун гүрэнүүдэй зарим зонхилхы хүнүүдэй уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулха замда орохо дурагүй, эбтэй эетэй оршон байдалда мүн лэ дурагүйтэдэг дээрэһээнь, империалистнуудай долдой долонгир аашануудта һэргылэн хандаха, бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг хүсэнүүдые нэгэдүүлэн бэхижүүлхэ зорилго бүхы дэлхэйн арадуудай урда урдынхиһаа улам хурсадаад байна.

Н. Чигирь.

КПСС-эй делегаци Прагаһаа мордобо

ПРАГА, июниин 22. **(ТАСС-эй тусхай корр.).** КПЧ-гэй XI съездэ КПСС-эй Президиумэй гэшүүн, секретарь А. И. Кириченко түрүүтэйгээр ошоһон КПСС-эй делегаци Москва бусахаяа мүнөөдэр Прагаһаа гараа.

КПЧ-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь А. Новотный, КПЧ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд, бусад хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшад Рузинска аэродром дээрэһээ делегациие мордохуулаа.

Заһабари

Манай газетын июниин 24-нэй номерой 3-дахи нюурта алдуу гараа. Хоёрдохи колонкодо, дороһоо 5-дахи абзацай түрүүшын мэдүүлэлые иигэжэ уншахые гуйгдана: «Хүдөө ажахые саашадань дэбжээхын тулада бүхы түрэлэй утэгжүүлгэ бүри ехээр хэрэглэдэг болохо хэрэгтэй».

Алдуу гаргаһан хүндэ хэмжээ абтаа.

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н 00769. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3132.